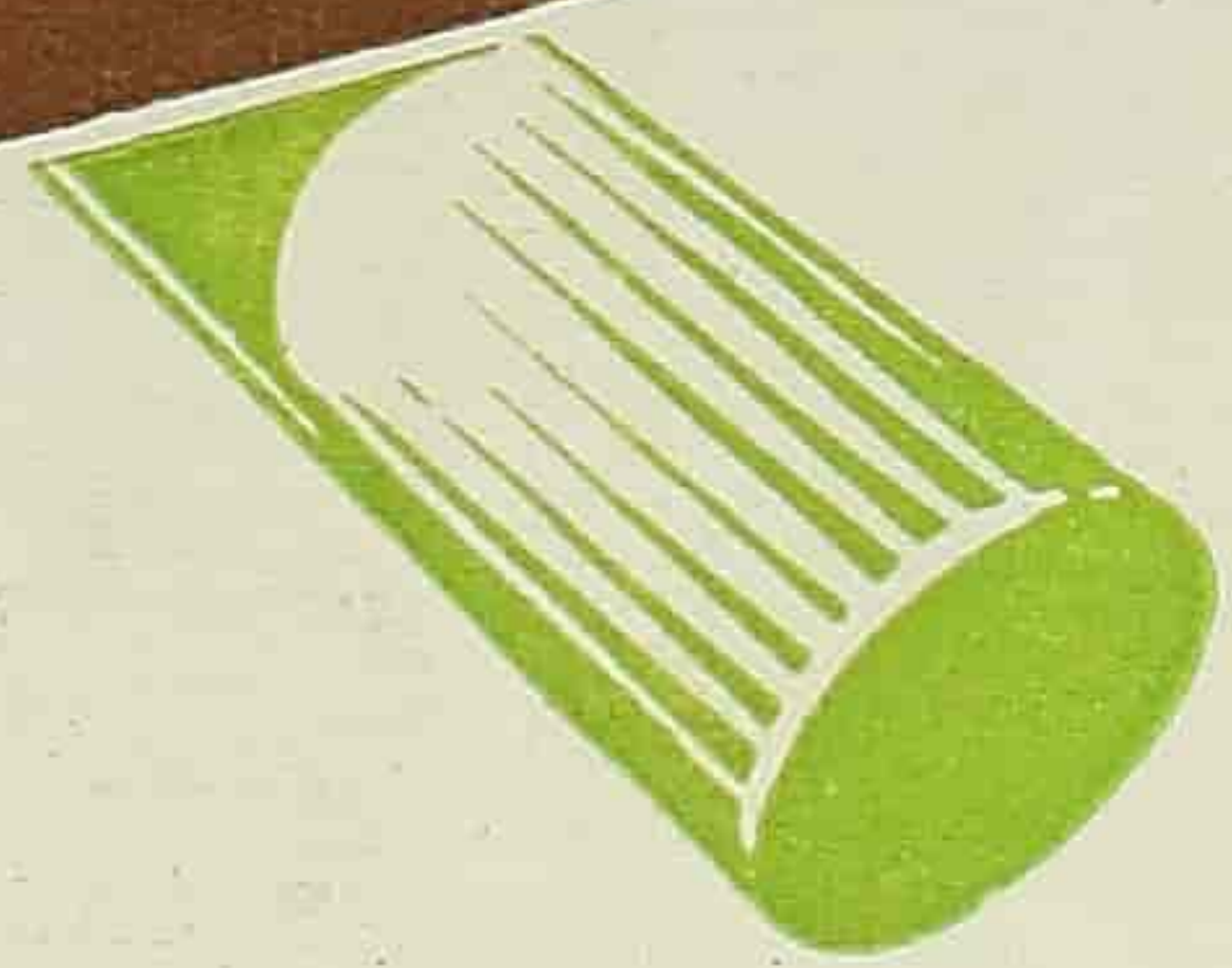

ФИЛАТЕЛИСТА

ОГАН САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ-БЕОГРАД

ФЕДЕРАТИВНА НАРОДНА РЕПУБЛИКА
ЈУГОСЛАВИЈА

БЕОГРАД
ХВИСК

15 DIN

I JUGOSLOVENSKA FILATELISTIČKA IZLOŽBA U BEOGRADU 1952

ГОДИНА IV

«ФИЛАТЕЛИСТА» ОРГАН САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

Власник и издавач: САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

Уређује редакциони одбор: Инж. Александар Ј. Петровић, Синиша Остојић,
Јован Јојкић, инж. Мирко Вернер и Никола Павловић.

Одговорни уредник: Александар Ј. Петровић, Војводе Драгомира 25. Тел. бр. 40-277.
Лист излази друге половине сваког месеца.

Све рукописе, наруџбе, рекламације и све што се односи на лист слати на адресу:
Уредништво „Филателисте“ — Београд, Војводе Драгомира бр. 25.

Рукописи се не враћају.

САДРЖАЈ:

Инж. Ж. М. Ђорђевић: УЧЕШЋЕ САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА ЈУГОСЛАВИЈЕ У ПРОСЛАВИ 60-ГОДИШЊИЦЕ РОЂЕЊА МАРШАЛА ТИТА —	133
Инж. Ж. М. Ђорђевић: ПРВА ЈУГОСЛОВЕНСКА ФИЛАТЕЛИСТИЧКА ИЗЛОЖБА — — — — — — — — — — — — — — — —	136
КОНГРЕС МЕЂУНАРОДНОГ ФИЛАТЕЛИСТИЧКОГ САВЕЗА — — —	139
С. Остојић: О СРПСКИМ МАРКАМА ЗА НОВИНЕ (наставак) — — —	140
Инж. М. Вернер: СПЕЦИЈАЛНА ОБРАДА СЕРИЈЕ „МОТИВИ ИЗ ПРИВРЕДЕ“ ФНРЈ — — — — — — — — — — — — — — — —	142
Б. Новаковић: ЖИГОВИ РАДИЛИШНИХ ПОШТА НА АУТОПУТУ „БРАТ- СТВО-ЈЕДИНСТВО“ У 1948 и 1949 ГОДИНИ — — — — — — — — — —	143
Б. Видовић: НАШИ УМЕТНИЦИ ГРАФИЧАРИ. — ТАНАСИЈЕ КРЊАЈИЋ	145
Ј. Фили: КОЈЕ ЋЕ НАМ НОВОСТИ ПРУЖИТИ КОПАР (С. Т. Т.) — — —	146
Л. Фишер: КУДА И ДОКЛЕ? — — — — — — — — — — — — — — — —	147
С. Манжелеј: КРИТИКА 8 И 9 СВЕСКЕ „ПРИРУЧНИКА МАРКА ЈУГО- СЛОВЕНСКИХ ЗЕМАЉА“ (наставак) — — — — — — — — — — — — — — — —	148
Д. Стевановић: НАШИ ЉУДИ У ФИЛАТЕЛИЈИ — — — — — — — — — — — — — — — —	150
НАШЕ ИЗЛОЖБЕ —	151
КРОЗ ФИЛАТЕЛИСТИЧКИ СВЕТ —	153
НАШЕ МАРКЕ —	154
НАШЕ ЦЕЛИНЕ —	156
ПРИГОДНИ ЖИГОВИ —	157
НОВЕ МАРКЕ —	157
ВЕСТИ ИЗ САВЕЗА —	159

«FILATELISTA» ORGANE DE L'UNION DES PHILATELISTES DE SERBIE

Propriétaire et éditeur: UNION DES PHILATELISTES DE SERBIE

Comité de rédaction: ing Aleksandar J. Petrović, Siniša Ostojić, Jovan Jojkić,
ing Mirko Verner et Nikola Pavlović

Rédacteur en chef: Aleksandar J. Petrović, Vojvode Dragomira 25, Tel. 40-277.

La Revue paraît au cours de la seconde moitié de chaque mois.

Manuscrits, commandes, réclamations et tout ce qui se rapporte à la Revue doit être envoyé
à l'adresse: Uredništvo »Filateliste«, Belgrade, Vojvode Dragomira 25.

Les manuscrits ne se renvoient pas.

SOMMAIRE:

Ing. Ž. Đorđević: Participation de la Fédération des philatelistes de Yougoslavie au 60^e
anniversaire du Maréchal Tito (133). — Ing. Ž. Đorđević: La première Exposition Phila-
telique Yougoslave (136). — Congrès de la Fédération internationale de Philatélie (139). —
S. Ostojić: Timbres postes serbes pour journaux (suite) (140). — Ing. M. Verner: Classifi-
cation speciale de l'émission aux motifs de l'économie nationale (142). — B. Novaković:
Les oblitérations des bureaux de poste temporaires (143). — B. Vidović: Nos artistes gra-
veurs. Tanassiye Krđnanić (145). — J. Fili: Quelles nouveautés nous réserve Koper (T. L. T.).
(146). — L. Fišer: Ou va-t-on? (147). S. Manželej: Critiques des livraisons Nos 8 et 9 du
«Manuel des timbres-poste des Pays Yougoslaves (suite) (148). — D. Stevanović: Nos
hommes en philatélie (150). — Nos expositions (151). — A travers le monde philatélique
(153). — Nos timbres-poste (154). — Nos entiers-postaux (156). — Nos oblitérations spe-
ciales (157). — Nouveautés (157). — Nouvelles de la Fédération des philatelistes
de Serbie (159).

ПРЕТПЛАТУ СЛАТИ НА ТЕКУЋИ РАЧУН УРЕДНИШТВА
И АДМИНИСТРАЦИЈЕ „ФИЛАТЕЛИСТЕ“ БР. 104-903317

Цена овог
броја дин. **30**

Ж. М. Ђ.

Учешће Савеза филателиста Југославије у прослави Шездесетогодишњице рођења Маршала Тита

У оквиру квенародне прославе Шездесетогодишњице рођења Маршала Тита Савез филателиста Југославије је узео врло значајног учешћа.

Да би се и преко марке трајно и видно забележила ова велика и значајна прослава Шездесетогодишњице рођења Маршала Тита и то не само пред нашим народима већ и пред читавим светом — то је по предлогу Савеза филателиста Југославије од 17 децембра 1951 године Главна дирекција пошта издала једну пригодну серију марака од три вредности. Марка од 15 динара је смеђе боје и претставља репродукцију познате слике друга Тита, коју је радио академски мајстор сликар Ђорђе Андрејевић — Кун из Београда. Марка од 28 динара је смеђе црвене боје. На њој је портрет друга Тита, који је радио наш познати академски сликар Божидар Јакац из Љубљане. Марка од 50 динара је сиво-зелене боје и претставља репродукцију споменика Маршалу Титу у његовом родном месту Курмовцу, који је радио наш познати скулптор Антун Августинчић из Загреба. Марке од 15 и 50 динара су рађене на основу фотографских снимака, и то уљане слике Андрејевића-Куна и споменика А. Августинчића. Све три марке за штампу је обрадио уметник Божидар Јакац. Ова серија марака је била пуштена у оптицај 25 маја ове године — на рођендан друга Маршала. Марке је радила позната швајцарска фирма Courvoisier S. A.

По предлогу СФЈ од 31 марта ове године Инспекторат ПТТ ВУЈНА СТТ пустио је у оптицај на дан 25 маја ове године на територији југословенске зоне СТТ ову исту серију марака са својим претиском.

Главна дирекција пошта, по предлогу СФЈ, увела је у употребу на дан 25 маја ове године на пошти Београд 1 пригодни жиг израђен такође у част рођендана Маршала Тита по идејном нацрту филателисте Драгослава Стефановића из подружнице „Евжен Дероко — Београд.

Савез филателиста Југославије је поводом ове велике свенародне прославе издао, уз свестрану и свесрдну помоћ Филателистичне звезде Словеније и уметника Божидача Јакца, 5.000 врло лепих уметнички успело и културно обрађених пригодних коверата — First day of issue — у пет разних боја и 500 карт-максимума са ликом Маршала Тита. На дан рођендана Маршала Тита из Београда је упућен, од стране југословенских филателиста, знатан број ових пригодних коверата и карата (са комплетним серијама издатим у част рођендана Маршала Тита и поништеним пригодним жигом) на разне стране — у 38 земаља. Лик Маршала Тита на овим ковертама и картама је врло успели рад нашег познатог словеначког уметника друга Божидача Јакца из Љубљане.

Наши чланови су поводом ове велике прославе писали о другу Титу чланке у нашим часописима и држали предавања.

*

Придружујући се свесрдно свенародној прослави Шездесетог рођендана Маршала Тита, заједно са око стотину делегата из разних делегација (Војводине, Главне дирекције ПТТ Југославије, Индустрије мотора у Раковици, грађана Дубровника, Завода „Александар Ранковић“, Државног добра „Карађорђево“. Селачке радне задруге „Херој Тито“ из Бечеја, Графичког предузећа „Омладина“ из Београда, дечијег дома из Ковачице, Београдске железничке ложионице, града Суботице, Бродоградилшта Чукарица, „Прецизне механике“, Фабрике коверата „Авала“ и др.) и делегација Савеза филателиста Југославије посетила је на дан 24 маја ове године по подне у Белом Двору на Дедињу друга Маршала Тита, честитала му Шездесети рођендан и предала поклон.

Делегацију су сачињавали: Инж. Жива М. Ђорђевић, Претседник СФЈ; Јован Т. Јојкић, Секретар СФЈ; Михајло Јањић,

члан Управе СФЈ и Милован Матић, члан Управе СФС.

У присуству великог броја разних делегација, приликом поздрављања са другом Маршалом Титом у великом салону Белог Двора, друг Инж. Ж. М. Ђорђевић, Претседник СФЈ окружен осталим делегатима СФЈ честитао је другу Маршалу Титу Шездесети рођендан следећим речима:

„Драги наш друже Маршале, у име Савеза филателиста Југославије и своје лично, најсрдачније и најтоплије Вам честитамо рођендан и желимо, да нам живите још

„Другови и другарице, још једанпут вам захваљујем свима заједно. И вама и онима које ви претстављате најсрдачније захваљујем за честитке и дарове које сте ми донијели. Свака ријеч била би преслаба да изрази оно што ја осјећам у оваквим тренуцима, услед те, по мом мишљењу, превелике пажње коју ми указују радни људи наше земље.

Ја сам до сада, другови и другарице, вршио само своју дужност као члан Комунистичке партије, као револуционар и син ове земље. Сматрао сам да сам и ја као и сви други дужан да дам све од себе да

Маршал Тито са разним делегацијама, које су му на дан 24 маја по подне честитале Шездесети рођендан и предале разноврсне поклоне.

Међу осталим делегацијама налази се и делегација Савеза филателиста Југославије, и то с лева на десно: Јован Т. Јојкић, секретар СФЈ; Инж. Жива М. Ђорђевић, Претседник СФЈ; Милован Матић, члан Управе СФС и Михајло Јањић, члан Управе СФЈ.

дуго и дуго година, и да нас надаље, као и до сада, водите из победе у победу и да стварате крупна, револуционарна дела за срећу и још лепшу будућност наших народа и читавог напредног човечанства”.

На овој честитци друг Тито се топло захвалио и потом поздравно са осталим члановима делегације СФЈ, који су му такође честитали рођендан.

На срдачне честитке које су му разне делегације пренеле у својим кратким порукама приликом поздрављања, Маршал Тито се захвалио следећим речима:

се што прије створе бољи услови живота у нашој земљи. Зато сада, кад добијам вашу овако богату награду и признање, ја се осјећам још обавезнијим да у будуће напрегнем још више све снаге које имам, и умне и физичке, како бих још боље послужио нашим народима у великим напорима које чине за остварење срећније сутрашњице. Ја се обавезујем, другови и другарице, свим нашим радним људима да ћу знати да цјеним повјерење које ми је указано и да ћу и у будуће исто тако као и досад дати све од себе у нашим заједничким напорима”.

Речи друга Тита делегати су бурно и топло поздравили.

Затим је другу Маршалу пришла делегација СФЈ, па је Претседник СФЈ друг Инж. Жива Ђорђевић у име Савеза филателиста Југославије, предао другу Титу поклон — један класер са писменом честитком за рођендан и са пет пригодних коверата — First day of issue — у разним бојама и једном карт-максимум, адресованим на друга Маршала. На ковертама и карти биле су излепљене пригодне серије марака поништене пригодним жигом.

Овом приликом, друг Претседник Ђорђевић је упутио другу Маршалу следеће речи: „Друже Маршале, поводом прославе Вашег Шездесетог рођендана Савез филателиста Југославије се такође свесрдно придружио овој великој свенародној прослави и издао је у част прославе Ваше Шездесетогодишњице у пет разних боја ове специјалне, пригодне коверте и ову карту са Вашим портретом, кога је обрадио познати

словеначки уметник Божидар Јакац. На овим ковертама и карти је налепљена серија марака издата у част прославе Ваше Шездесетогодишњице. Ваш портрет на марци од 28 дин. радио је уметник Јакац, а остале две марке су фотографске репродукције, и то: познате уљане слике сликара-мајстора Ђорђа Андрејевића-Куна и споменика у Вашем родном месту Кумровцу, који је радио вајар Августинчић. Марке је радила чувена швајцарска фирма Courvoisier S. A. Ове марке су жигосане пригодним жигом израђеним у част прославе Ваше Шездесетогодишњице. Велики број писама са овак-

вим пригодним ковертама, сутра — на дан Вашег рођендана, приликом пуштања у оптицај ове серије марака, југословенски филателисти ће упутити у 38 разних земаља.

Приликом прославе Ваше Шездесетогодишњице Савез Филателиста Југославије Вам топло честита Шездесети рођендан и срдачио дарује овај скромни поклон”.

Друг Маршал је са великим интересовањем прегледао марке, коверте и отисак жи-га на маркама и на крају се делегацији СФЈ топло захвалио на поклону.

*

После овога још пуна два часа смо, пуни радости и задовољства, присуствовали срдачним и другарским разговорима друга Тита са разним делегацијама, које су га тога дана по подне посетиле заједно са нама.

Тада смо тако свестрано и непосредно сазнали и осетили: колико је дубоко и снажно мисао друга Тита продрла у сваки кут наше земље; са колико је нити свакодневно друг Тито повезан са нашим народом, и милиони трудбеника са њим; колико велику и неисцрпну љубав, поверење и оданост гаје према другу Титу наши радни људи; колико је велика жеља трудбеника да виде друга Тита, да буду са њим, да разговарају, да примају његове речи и боре се до краја за њихово пуно остварење.

Тито, металски радник и Генерални секретар наше Партије, вођ и учитељ наших народа, човек великих идеала, племенитих људских осећања, неисцрпне енергије, несаломљиве воље, одлучности и храбрости, љубимац наших народа, највећи син наше земље, најпопуларнији и највећи човек данашњице — на дан свога Шездесетог рођендана, који је свечано прослављен широм наше отаџбине, са сваким делегатом, са сваким нашим трудбеником разговарао је непосредно, блиско, топло, другарски и народски; интересовао се за њихов живот и рад, за успехе њихових колектива...

На крају је друг Маршал позвао све своје госте да се са њим сликају, а онда је редом разгледао најразноврсније поклоне које су му делегати донели и топло им се захваљивао. И најзад се најсрдачније растао са њима.

**ПОДРУЖНИЦЕ, ПОВЕРЕНИШТВА,
ПРЕТПЛАТНИЦИ! ПОШАЉИТЕ
ОДМАХ ДУЖНУ ПРЕТПЛАТУ**

**ПОДРУЖНИЦЕ И ПОВЕРЕНИШТВА!
ШАЉИТЕ УРЕДНИШТВУ ИЗВЕШТА-
ЈЕ КОЛИКО ВАМ ТРЕБА СЛАТИ
ПРИМЕРАКА „ФИЛАТЕЛИСТЕ”**

Прва Југословенска филателистичка изложба

Оснивачка скупштина Савеза филателиста Југославије у својим закључцима обавезала је Прву Управу СФЈ да уз помоћ Главне дирекције пошта организује у 1952 години у Београду, после Ослобођења, Прву југословенску филателистичку изложбу.

На својој првој редовној седници одржаној у Београду на дан 17 фебруара 1952 Управни одбор Савеза филателиста Југославије одлучио је да се ова изложба одржи у времену од 23—31 маја 1952 године, — ако претседништво СФЈ обезбеди код Главне дирекције пошта емитовање једне пригодне изложбене марке.

Међутим, како Главна дирекција пошта није могла — због ангажовања око штампања пригодне серије марака поводом прославе Шездесетогодишњице рођења Маршала Тита — да обезбеди и емитовање ове пригодне изложбене марке, СФЈ је био принуђен да изложбу одложи за јесен.

У споразуму са републичким филателистичким савезима, Савез филателиста Југославије је одлучио да се Прва југословенска изложба одржи у времену од 14 до 21 септембра 1952 године у Београду.

Ова се изложба може организовати и одржати са успехом из разлога што данас зато постоје сви потребни услови. Поред осталог, постоји пре свега њен организатор — Савез филателиста Југославије, који данас обухвата 6 републичких филателистичких савеза, 145 подружница, 33 повереништва и 11.928 чланова. С друге стране све наше филателистичке организације, одржавајући филателистичке изложбе и смотре марака, стекле су до сада богатог искуства, које ће нам корисно послужити за припремање и одржавање ове Прве послератне југословенске филателистичке изложбе. Од Ослобођења до данас одржан је приличан број врло значајних филателистичких изложби и смотри марака. А у 1951 години, придружујући се свенародној прослави Десетогодишњице Народне револуције, наши су републички савези и подружнице организовали неколико врло успешних квалитетних филателистичких изложби и смотри марака. Тако су одржане филателистичке изложбе: у Београду Прва републичка изложба у част рођендана Маршала Тита; Земалска филателистичка изложба у Загребу; Прва републичка филателистичка изложба у Скопљу у част прославе Десетогодишњице Устанка народа Македоније; филателистичка изложба подружнице у Ваљеву у част Устанка Српског народа; филателистичка изложба подружнице у Зе-

муну у част прославе Дана Армије; филателистичка изложба подружнице Шоштањ у Словенији у част 101 годишњице тамошње поште; филателистичка изложба подружнице у Бјеловару; и следеће смотре марака: у Лесковцу, Зајечару, Крушевцу, Београду — „Сава“, у Београду — „Врачар“, у Станишићу, Суботици и др.

Одржавање ове Прве југословенске филателистичке изложбе има многоструки значај:

1) што ће то бити после Ослобођења Прва југословенска филателистичка изложба;

2) ова изложба треба да буде најснажнији израз филателистичких снага у нашој земљи. Она треба да буде по разноврсности збирки и другом материјалу, по опремљености збирки, по њиховој интересантности, по квалитету и квантитету, по масовности излагача, по свом разноврсном садржају и по свему уопште — према свим ранијим изложбама, одржаним у Југославији, не један него више корака напред. То треба на тлу Југославије да буде најобимнија и најлепша изложба, и највећа и највеличанственија филателистичка манифестација у нашој земљи до данас, јер иза ове изложбе стоји неколико десетина година напорног филателистичког рада и богатих искустава у том раду, који се морају нарочито овога пута — и ради афирмације нашега Савеза — свестрано и правилно користити и доћи до свог пуног изражаја;

3) ова велика национална филателистичка манифестација треба да буде један од врло крупних и значајних елемената, који ће допринети још чвршћем повезивању, братимљењу и сарадњи наших републичких филателистичких савеза и свих њих са Савезом филателиста Југославије и обрнуто;

4) ова филателистичка изложба треба да привуче, поред организованих филателиста, још и десетине хиљада наших трудбеника, да би се тако, преко изложбе на један врло изразит начин упознали свестрано и детаљно са филателијом и ступили у наше редове. Ова изложба треба да допринесе и омасовљењу наше организације нарочито са омладином и пионирима. Кроз њу треба у првом реду да прођу десетине и десетине хиљада наших пионира и омладинаца и да после ступе у наше редове;

5) ова смотра филателистичких снага треба да допринесе даљој популаризацији, развоју и усавршавању филателије у читавој ФНРЈ, као и јачању читаве наше организације. Она треба да допринесе да се на-

ша организација прочује, да јавност за њу у потпуности сазна, она треба да допринесе да СФЈ у нашој социјалистичкој стварности, као друштвена организација, заузме оно место које му припада;

6) ова Прва југословенска филателистичка изложба треба видно да покаже ниво наше филателије и филателиста и њихово место у међународном филателистичком свету;

7) ова изложба треба да омогући да преко ње организовани филателисти правилно сагледају све своје досадање успехе и пропусте у раду и да извуку потребне закључке за свој даљи рад;

8) ова изложба треба да буде потстрек свим нашим филателистима за даље залагање на извршавању задатака, које пред њих поставља наша организација, за постижавање још разноврснијих и богатијих резултата. И код свих њих она треба да пробуди свестрану иницијативу за њихово активно учешће, кроз разне организационе форме, на свестраном развијању и јачању филателије у ФНРЈ;

9) и најзад, ова велика и значајна југословенска филателистичка изложба, без сумње, треба да значи један врло значајан допринос међународној филателији.

Обзиром на значај, који ова изложба треба да има, а и да би се одржавање ове Прве југословенске филателистичке изложбе видно за увек обележило, предлог Савеза филателиста Југославије Главна дирекција пошта ће издати приликом одржавања ове изложбе, и посебну пригодну, изложбену марку, коју ће израдити, према мотиву предложеном од стране Претседништва Савеза филателиста Југославије, наш познати бакрорезац Танасије Крњајић. На марци ће бити репродукован мотив са бакрореза Београда из XVI века — нашег главног града у коме ће се с јесени ове године одржати Прва југословенска филателистичка изложба.

Да би ова Прва југословенска филателистичка изложба у потпуности постигла сав онај многоструки значај, који смо напред изложили, и да би у истини била до сада највећа и највеличанственија филателистичка манифестација на тлу Југославије,

неопходно је потребно предузети следеће мере:

1) да управе републичких филателистичких савеза припремању и одржавању ове значајне изложбе поклоне сву своју пажњу и на својој територији, код свих својих подружница, повереништава и организованих чланова развијају најширу иницијативу за њихово учешће са што бољим и свестранијим материјалом на овој изложби; да управе републичких филателистичких савеза предузму потребне мере и укажу помоћ свим подружницама, повереништвима и члановима да на време припреме што квалитетније и разноврсније збирке и др. за ову велику и значајну изложбу;

2) да свака наша филателистичка подружница и повереништво обавезно са што квалитетнијим материјалом узме активног учешћа на овој изложби;

3) да сваки организовани филателиста на који било начин, посредно или непосредно, узме активног учешћа у припремању и одржавању ове изложбе.

*

Прва југословенска филателистичка изложба је наш најважнији непосредни задатак. Од њеног успеха зависи и углед који ће на даље наша организација и филателија заузимати у нашој земљи.

Да би ова изложба имала сав онај многоструки значај и карактер који јој ми придајемо; да би то била стварно једна квалитетна филателистичка изложба; да би то била и велика смотра филателистичких снага пред наша скоро учешћа на међународним филателистичким изложбама — сматрамо да читава наша организација и сви наши чланови треба да мобилишу све своје снаге и да кроз најразличитије организационе форме рада, узму активног учешћа како при организовању ове изложбе, тако и ради учешћа на њој.

Обзиром да се ова изложба одржава у Београду, подвлачимо да ће њен успех у многоструки зависити и од тога како ће се и колико ангажовати око организовања и одржавања ове изложбе београдски филателисти, београдске подружнице и Савез филателиста Србије. Ми сматрамо да београдски филателисти треба да поднесу овога пута највећи терет и да буду у првим редовима, па стога на све њих, и појединачно и скупно, апелујемо да схвате сав значај свих наших речи о овој Првој југословенској филателистичкој изложби и даду све од себе да она свестрано успе.

Од братских пак републичких филателистичких савеза очекујемо да на овој нашој највећој филателистичкој манифестацији узму активног учешћа са што већим бројем најразноврснијих и најквалитетнијих збирки марака и др.

Дакле, од свих наших организованих филателиста широм Југославије, од свих наших повереништава, подружница и републичких филателистичких савеза, — Савез

филателиста Југославије очекује да ће Изложбеном и Радном одбору Прве југословенске филателистичке изложбе указати свестрану помоћ, да ће за саму изложбу припремити свој најквалитетнији филателистички материјал, да ће допринети да ова изложба добије сав онај многоструки значај, који јој придајемо, и на тај начин уједно допринети и даљем учвршћењу, јачању и развоју филателије и наше организације у земљи, као и јачању угледа наше филателије у међународној филателистичкој организацији и међу осталим филателистичким организацијама у свету.

*

Одржавање ове Прве југословенске филателистичке изложбе — у години велике свенародне прославе Шездесетогодишњице рођења Маршала Тита, највећег сина наших народа — треба да протекне у свему у духу наше социјалистичке стварности и даљих стремљења и мера наше Партије у демократизацији земље и изградњи социјализма.

Ова наша изложба треба видно да прикаже не само ниво наше филателије данас, него и све оно што је за релативно кратак

филателиста на популарисању, развијању и јачању међународне солидарности и на учвршћењу мира у свету.

Ова Прва југословенска филателистичка изложба треба да је, дакле — израз свега постигнутог у филателији код нас до сада; одраз свих збивања у нашој филателији и перспектива развоја наше филателије.

Одржавање ове значајне изложбе неопредно пред VI Конгрес КПЈ треба да је и снажна манифестација оданости и захвалности читаве наше организације и свих наших филателиста Партији и другу Титу за све оно што су допринели за развој филателије у Југославији и наше јединствене филателистичке организације.

Филателисти Југославије, уложимо сваки од нас појединачно, а и заједнички, кроз наша повереништва и подружнице све своје снаге, да нам ова Прва југословенска филателистичка изложба буде у свему онаква какву је желимо, јер ћемо тиме остварити не само до сада најквалитетнију и најлепшу изложбу у нашој земљи, него ћемо уједно и врло много допринети за даље учвршћење, јачање и развој филателије у Федеративној Народној Републици Југославији.

период — од Ослобођења до данас — остварено у југословенској филателији благодарношћу нашој Партији и другу Титу. И не само то, она треба поред преваљеног пута да покаже и пут којим наша филателија креће и перспективе њеног развоја.

Изложба треба да рељефно истакне: сву ону популаризацију наше земље, коју преко марака врше филателисти и да једновремено прикаже и сав онај допринос наших

ВЕЛИКА ФИЛАТЕЛИСТАЧКА РЕТКОСТ

При жигосању марака на разнобојним ковертама First day of issue, адресованим на друга Маршала Тита, случајно је на овој коверти жиг преко марке од 28 и 50 динара био померен. — Друг који је марке жигосао адресовао је тада други коверат, а овај је задржао.

Приликом посете делегације Савеза филателиста Југославије другу Маршалу, Претседник СФЈ друг инж. Жива М. Ђорђевић умолио је друга Маршала, да на овој коверти и на једној од card maximum ста-

ви своје потписе. — Друг Маршал се врло радо одазвао овој молби. — Тако данас ова пригодна коверта (издана од стране СФЈ поводом прославе шездесетог рођендана друга Тита) са потписом друга Тита претставља велику филателистичку реткост.

Проспекти Југословенске филателистичке изложбе

У циљу што веће популаризације I Југословенске филателистичке изложбе, мобилисању читавог чланства око организовања и одржавања исте — као и информисања јавности, — Савез филателиста Југославије издао је ових дана Проспект I. Југословенске филателистичке изложбе и разаслао га

Југословенска филателистичка изложба", за тим Правилник I. Југословенске филателистичке изложбе у Београду и неке информације у вези одржавања ове изложбе.

Све управе наших републичких филателистичких савеза, подружница и повереништава треба одмах по пријему Проспекта

I
Југословенска
филателистичка
изложба
у Београду
14-21 септ. 1952

преко републичких филателистичких савеза, свим подружницама и повереништвима.

На насловним странама проспекта репродукован је снимак изложбене марке, а у самом тексту Проспекта налазе се: Састав Савеза филателиста Југославије, састав Изложбеног одбора, састав Оцењивачког суда, чланак претседника Савеза филателиста Југославије инж. Живе Ђорђевића — „Прва

да га проуче у целини и са њим упознају читаво своје чланство. — Ово је потребно одмах учинити, јер од брзог и свестраног упознавања чланства са карактером и значајем ове изложбе, као и са Правилником изложбе у многome ће зависити и сам успех; који треба да постигне ова I. Југословенска филателистичка изложба.

(Из Савеза филателиста Југославије)

Kongres Međunarodnog filatelističkog saveza

Međunarodni filatelistički savez — FIP cirkularom svojim br. 35 i 36/52 god. pozvao je Savez filatelista Jugoslavije da preko svoga delegata, učestvuje na redovnom godišnjem Kongresu FIP-e, koji će se održati u vremenu od 29 juna do 1 jula ove godine u gradu Utrehtu u Holandiji.

Prva sednica Kongresa počinje u nedelju 29 juna 1952 godine u 9 časova u prostorijama Chambre des Directeurs de l'Hospice de St. Bartholomée, Lange Smeestraat 40, Utreht, sa sledećim dnevnim redom:

- 1) Pozdrav Holandskog zemaljskog saveza;
- 2) Otvaranje godišnjeg Kongresa od strane Pretsednika FIP-e i konstatovanje da je sazivanje Kongresa pravilno (član 8 Statuta);
- 3) Prozivka gospode delegata od strane Generalnog sekretara FIP-e;
- 4) Usvajanje zapisnika kongresa iz Kopenhagena 1951 godine;
- 5) Izveštaji:
 - a) Pretsednika FIP-e o radu u 1951/1952 god.,
 - b) Blagajnika FIP-e o radu u 1951/1952 god.,
 - c) Računopregledača (Savez švajcarskih filatelističkih društava),
 - d) Međunarodne centrale za borbu protiv falsifikata, iz Bazela (Švajcarska),
 - e) Komisije protiv nepoželjnih izdanja,
 - f) Komisije za proučavanje pitanja međunarodne ekspertize,

- g) Komisije za neponištene marke bez gume,
- h) Komisije za tekstove.
- 6) Usvajanje raznih izveštaja pojedinih FIP-inih komiteta,
- 7) Primanje novih članova,
- 8) Izbori prema propisima Statuta (potpretsednik i savetnik),
- 9) Godišnji doprinos (kontizacija),
- 10) Međunarodna centrala FIP-e za borbu protiv falsifikata (izbor prema čl. 3 Pravilnika),
- 11) Komisija protiv nepoželjnih izdanja:
 - a) zamena pretsednika,
 - b) zamena za g. J. P. Heischbourga — Luxemburg,
 - c) izveštaj Belgskog zemaljskog saveza.
- 12) Međunarodne filatelističke izložbe.
- 13) Godišnji kongres 1953 god.
- 14) Zvanični organ FIP-e,
- 15) Medalje FIP-e,
- 16) Razno.

Синиша Остојић

О српским маркама за новине

(Наставак са 155 стране)

Као и за многе српске поштанске марке које су доживеле више штампања, и за ове не знамо тачан број њихових наклада. Претпостављамо, јер за то има више доказа, да су марке опекасте боје, од 1896 године штампане у две наклада, док за марке црвено-смеђе боје, од 1898 године, о томе не можемо ништа поближе рећи. Али, с обзиром на чињеницу да су оне биле у употреби од конца 1898, па до 24-VI-1903, дакле скоро пет година, није искључена могућност да је за то време штампана још која наклада и ових марака.

Интересантно је поменути да код већине издања српских поштанских марака немамо, поред броја штампања, поузданих доказа ни о приближној висини појединих штампања. Сви напори и настојања да се дође до извесних званичних података, остали су, бар за сада, безуспешни. Чак и посредним путем да се нешто докучи о томе, није донело видне и поуздане резултате.

Дероко је за марке издате 1869 г. са ликом кнеза Милана Обреновића категорички изјавио да не постоје никакви службени подаци када су које вредности штампане и пуштене у употребу и колико је од којих марака штампано. За исте марке од 20 пара Дероко није сигуран да ли су у Београду, у Државној штампарији, у времену од 1872 до 1880, штампане 4 или 5 пута, а за вредност од 15 и 35 пара вели да је „судећи по извесним разликама, морала бити штампана у Београду бар још по једна наклада“, односно „марке од 15 и 35 пара штампане

су вероватно (подвукао С. О.) једанпут“ (Историја стр. 28).

У студији о маркама кнежевине Србије Де Смет износи, по наводима В. Дорнинг Бегтона из његове публикације »The postage stamps of Serbia« објављене у »The London Philatelist« бр. 295—299 из 1916 г., између осталог и попис штампања марака издатих 1869 године. Попис је, наводно, састављен по подацима добивен од Стевана В. Поповића, бившег начелника пошт. одељења, које је он прибавио из званичних извора. Међутим, ови подаци о попису готово су у потпуности истоветни са онима које је Дероко објавио прво у часопису »Berliner Briefmarken Zeitung«-у, а затим у његовој „Историји поштанских марака“ издатој 1911 г. Дероко вели да поуздано зна да нису нађени никакви службени подаци о појединим штампањима ових марака па их, самим тим, није могао имати и Стеван Поповић. Свакако да је Бегтон погрешно схватио да је тај преглед штампања, који је, изгледа, добио од Поповића, овај саставио по званичним подацима, са којима је, с обзиром на положај који је заузимао у управи поште, могао располагати. Дероко мисли да се Поповић послужио подацима објављеним у његовој књизи и исте доставио Бегтону. Као што видимо, и сам Поповић, осим за прве марке за новине и бечко штампање франко марака са ликом кнеза Михаила, није располагао поузданим подацима о висини штампања других српских поштанских марака. Међутим, после повлачења и про-

да је појединих издања, остали су званични подаци о продатим количинама. На пр. за марке издања од 1/12 новембра 1880 год. са ликом кнеза, касније краља Милана, које су, пошто су биле повучене из употребе, продате на јавној лицитацији априла 1891 г., остало је званично забележено, тачно у комад, колико је од које вредности преостало и касније продато. Исти је случај и са првим маркама са ликом краља Александра Обреновића, издатим 3/15 марта 1890 г., затим са марком од 1 дин. зелене боје, издања од 5/17 новембра 1894 и другим. Пошто су, са малим изузецима, српске поштанске марке појединих издања биле у употреби и по десетак година, као на пр. прво и друго издање са ликом кнеза и краља Милана (од 1869 ј 1880), за које су време марке морале више пута да буду штампане, добија се утисак да са стране управе пошта није вођено рачуна о броју и висини појединих штампања. А подаци о продатим количинама морали су се водити ради министарства финансија, пошто је на тај начин добивен новац ишао у државу касу као ванредан приход.

Исту судбину, у погледу ових података, доживеле су и марке од 1 паре издања из 1896, односно од 1898 године. Очигледно је да штампање ове друге накладе марака није било условљено чињеницом потпуног утрошка марака прве накладе, већ, у главном, њиховим рђавим изгледом. Познато је да су марке прве накладе често биле толико рђаве и нејасне да су и натписи и краљев лик претстављали само безобличну замрљану површину, а само зупци унаоколо говорили су да се ради о поштанским маркама.

Марке од 1 паре првог штампања, мора да нису биле штампане у великим количинама, нарочито оне зупчања 11¹/₂ линиски, које се, и сада, неупотребљене много ређе виђају од оних зупчаних 13:13¹/₂ чешљасто. Тако је на лицитацији, која је обављена 1911 г. у Београду, било продато преосталих 385.245 комада од 1 паре, међу којима је ипак највише било оних које припадају другом штампању, дакле из 1898 г.

О лепоти, изгледу и филателистичкој вредности марака издања од 1894, односно 1896 и 1898, када се ради о маркама од 1 паре, влада подељено мишљење. Уосталом, ко ће у свему задовољити све, или већину, ко помирити разна опречна гледишта и схватања, приближити укусе и ускладити жеље међу филателистима? Зато су и марке овог издања за поједине лепе, класичног и прикладног облика, док други сматрају да су израђене без много инвестивности и лепоте. Нарочито због стереотипног цртежа: краљев лик у овалу, окружен ловоровим границима и орнаментима, манир који је у доба њиховог штампања суверено владао међу уметницима и заводима за израду марака, без мало, у свима земљама на кугли земаљској. Ако упоредимо цртеже ових марака са онима пре и после њиховог изда-

ња, морамо признати да, и поред многих недостатака, они ипак импресивно делују својом непосредношћу и акцентом времена и средине из које су поникли. Упоређене са маркама других земаља, оне не показују много оригиналности. Пре би се могло рећи да су, више или мање, успела или неуспела копија и подражавање неких страних марака. Међутим, ако учинимо срањење са претходним издањем од 1890 год., са којима има доста сличности, цртеж на маркама од 1894 г. лепо је компонован; линије су мекше и складније и општа уметничка изражајност на већој висини и допадљивија. Код издања од 1890 год., пре свега, није успео правоугаони рам са краљевим попрсјем, док је овални из 1894 год. привлачнији. Затим, неразумљиво је зашто је између бројака код нижих вредности марака из 1890 год., уместо ознаке новчане јединице „пара“ стављена реч „пошта“, а само код једне „дин“ тако да необавештени имају утисак да је динар подељен не на сто пара, већ на сто некаквих „пошта“. Ова, по нашем мишљењу, на неподесном месту убачена ознака новчане јединице, налази се и на маркама са ликом кнеза и краља Милана, издатих 1/13 новембра 1880 г., и она је, рекао бих готово механички, унета и у цртеж марака из 1890 године. Кажемо да се ради о погрешно изабраном месту ради тога, што речи „пошта“ између бројака, ознака франкатурне вредности, није било места. Правилније је и логичније да се између бројака налази реч „пара“, као што се, сасвим исправно, скраћена реч „дин“ налази код марке од 1 дин. Међутим, на овом месту стављена реч „пошта“ добија сасвим други, и за неупућене сасвим погрешан смисао.

Није нам познато, али није искључена могућност да је нацрте за марке издања од 1880, 1890 и 1894 радио исти уметник. Ако то није случај, већ се ради о два или три цртача, неоспорно је, да је први од њих имао много утицаја на ове друге.

Међутим, сви ови недостаци и нелогичности уклоњене су код цртежа марака издатих 1894 године и оне се више не појављују.

Марке од 1 паре издате 1896, односно 1898 године, биле су у употреби од 1 марта 1896 до 24 јуна 1903 године по старом календару.

(наставиће се)

Podružnicama i pretplatnicima!

Mole se svi koji nisu platili dužnu pretplatu
da nam odmah pošalju na naš tek. rač.
104-903317

Специјална обрада серије „Мотиви из привреде“

Марке из серије „мотиви из привреде“ почеле су издавати 1-IX-1950, — а од тог времена до данас скоро од сваке вредности израђено је по неколико „штампања“, према томе у којој мери су се трошиле залихе готових марака.

Баш та околност — потреба за великим количинама услед великог утрошка — и услед тога иакиадио штампање појединих вредности у неколико махова, дају широко поље нашим специјалним сабирачима ових марака; они наилазе на мноштво веома лепих занимљивих варијаната код појединих вредности из ове серије, а које се јављају нарочито у разликама боја марака, папира и гумирања. — Могли смо читати недавно и у нашој стручној штампи мишљења појединих наших истакнутих филателиста о томе, да ли се разлике гумирања могу убрајати у карактеристике специјалитета и да ли је према томе умесно, да се прави разлика код појединих марака, ако се иначе оне међусобно, осим што имају различито гумирање, не разликују. — Мишљења се овде разилазе, но сматрам да код непоништених марака ипак треба разликовати неједнако гумирање, јер је гумирање често од битног значаја код одређивања извесног „штампања“ (накладе), но, практично, то не значи да гумирање марака може да повећа, према степену реткости, и вредност марке, осим ако се не указује, осим разлике у гумирању, и друга важнија разлика — као што су измењен папир, боја и сл. — Све напред изнето важно је било споменути због тога, што баш ова наша серија „мотиви из привреде“ обилује у разликама гумирања.

У табеларном прегледу уз овај чланак изнео сам мени до данас познате разлике код појединих вредности. — При томе сам настојао да региструјем упадљиве разлике, које би требало касније да разликују и сви наши домаћи каталози, а такође и познатији инострани каталози марака.

У овој обради изнео сам до данас мени познате варијанте, не само код I. серије „мотиви из привреде“, већ и код допуиске серије, која је изашла делом у измењеним

бојама и у новим вредностима. — С обзиром да неке вредности до данас још нису ни издате — ова обрада није ни близу комплетна, но свакако ће моћи послужити за основу за даљу допуну свима оним сакупљачима, који се баве студијом наших марака и обрађују специјално наше емисије.

Потребно је да упозорим све сабираче иа то, да је за разлику од досадашњег начина штампања — који је био у дубоком бакротиску, издата вредност од 15.— динара и у офсету, у истој боји и на истом папиру као раније. — Вероватно да ће у скорој будућности бити штампане и још неке друге вредности у офсету, јер је тај начин штампе много бржи и јефтинији. — Баш због тога треба благовремено да набавимо за своју збирку и за замену одговарајуће количине од сваке вредности, да не бисмо дошли до изненађења, као код вредности од 1.— дин. зелене и 30.— дин. црвенкасто-смеђе боје из ове серије, које су скоро на свима поштама код нас у целости утрошене.

Осим разлика изнетих у табеларном прегледу, поједине марке из серије „привреда“ обилују у разним случајним грешкама, као што су: делимично или потпуно изостала зупчања, грешке у зупчању услед преврњеног папира, већи или мањи набори папира приликом штампања марака, мрље боје у виду правилне или неравномерне мреже итд. итд. Све ове случајности су интересантне и свакако су украс једне стручно обрађене специјалне збирке, али никако не претстављају предмет регистровања у специјалним каталозима — осим потпуно или делимично изосталог зупчања, — које треба у будуће и наши домаћи каталози да региструју. О оваквим интересантним случајевима доносили смо публикације у нашем листу, а желимо и у будуће да их прикажемо нашим сабирачима, па с тога позивамо све филателисте који имају марке са упадљивим случајним грешкама, да их пошаљу Уредништву листа ради публикације. — Све марке враћају се власницима одмах по клиширању у исправном стању.

П А Ж Њ А!

Дужност је сваког излагача на I. Југословенској филателистичкој изложби — да пријаву својих изложака достави Савезу филателиста Југославије Изложбеном одбору (Београд, пошт. фах 207) најкасније до 15 јула 1952 године — На посебном обрасцу које је Изложбени одбор СФЈ доставио свим подружницама путем Републичких Филателистичких савеза.

Вредност од дин.	Б О Ј А	Папир: А бео без сјаја				Папир: Б прозиран, танак		
		Гумирање				Гумирање		
		а	б	в	г	а	б	в
0.50	тамносмеђа	—	—	—	—	—	—	—
1.—	жутозелена	—	—	—	—	—	—	—
1.—	зелена	—	—	—	—	—	—	—
1.—	тамнозелена	—	—	—	—	—	—	—
2.—	св. наранџаста	—	—	—	—	—	—	—
2.—	наранџаста	—	—	—	—	—	—	—
3.—	црвеноружичаста	—	—	—	—	—	—	—
3.—	црвенокарминаста	—	—	—	—	—	—	—
5.—	ултрамаринплава	—	—	—	—	—	—	—
7.—	сивоцрна	—	—	—	—	—	—	—
7.—	сива, св. сива	—	—	—	—	—	—	—
10.—	тамносмеђа	—	—	—	—	—	—	—
10.—	црвенкасто смеђа	—	—	—	—	—	—	—
10.—	светлосмеђа	—	—	—	—	—	—	—
12.—	љубичастосмеђа	—	—	—	—	—	—	—
12.—	смеђа	—	—	—	—	—	—	—
16.—	плава св.	—	—	—	—	—	—	—
16.—	тамноплава	—	—	—	—	—	—	—
20.—	масл. зелена	—	—	—	—	—	—	—
20.—	светло масл. зелена	—	—	—	—	—	—	—
30.—	црвенкастосмеђа	—	—	—	—	—	—	—
30.—	тамно црвенкастосмеђа	—	—	—	—	—	—	—
50.—	плавољубичаста	—	—	—	—	—	—	—
50.—	јоргов. љубичаста	—	—	—	—	—	—	—
II. ДОПУНСКО:								
1.—	сива	—	—	—	—	—	—	—
2.—	боја цикламе	—	—	—	—	—	—	—
5.—	наранџаста	—	—	—	—	—	—	—
8.—	сивоплава	—	—	—	—	—	—	—
10.—	зелена	—	—	—	—	—	—	—
15.—	црвена	—	—	—	—	—	—	—
15.—	карминасторужичаста	—	—	—	—	—	—	—
15.—	ружичаста (к. т.)	—	—	—	—	—	—	—
15.—	црвеноружичаста (к. т.)	—	—	—	—	—	—	—
20.—	црвенољубичаста	—	—	—	—	—	—	—
20.—	св. црвенољубичаста	—	—	—	—	—	—	—
30.—	светло плава	—	—	—	—	—	—	—
30.—	плава	—	—	—	—	—	—	—
30.—	тамно плава	—	—	—	—	—	—	—
50.—	тамно плавозелена	—	—	—	—	—	—	—

Гумирање: а = смеђежута
б = жућкасто, сјајно

в = бело, сјајно
г = бело без сјаја

Бран. Новаковић

Жигови радилишних пошта на Аутопуту „Братство-јединство“ у 1948 и 1949 години

Питање жигова радилишних пошта на аутопуту и до данас је остало отворено, и ако је, колико је мени познато, до сада писано у овим часописима:

1. „ПТТ ВЕСНИК“ за 1949 г. са два чланка Зденка Махале.

2. „ФИЛАТЕЛИСТА“, бр. 3 за 1949 г.: чланак инж. А. Петровића „Радилишне поште на аутопуту „Братство-Јединство“, ра-

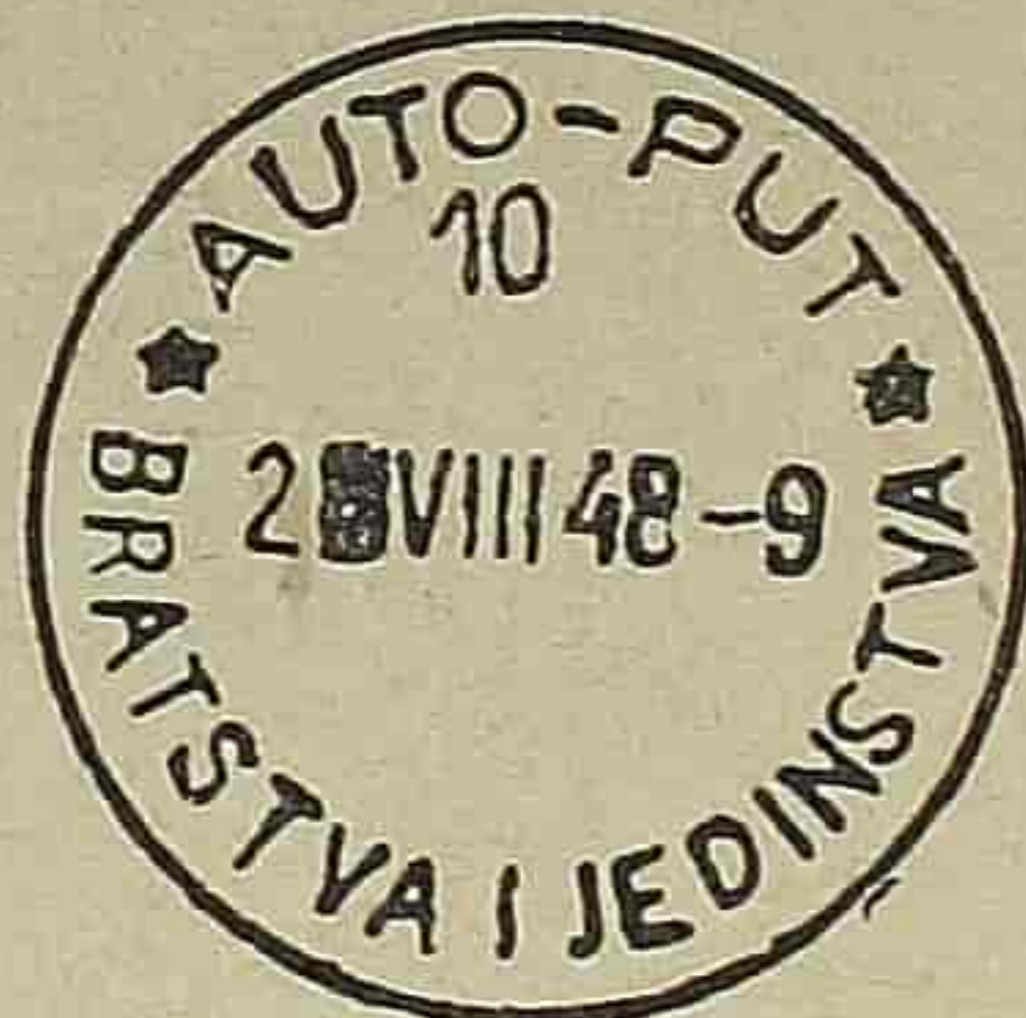
ђен са подацима из једног чланка из ПТТ Весника.

3. »FILATELIJA«, бр. 8/10 за 1949 год. 11/12 за 1951 год. са неким примедбама инж. Виктора Вида.

Обе notiце у загребачкој »FILATELIJI« нису тачне с обзиром да не разликују довољно ни типове жигова, ни време када су ти типови ушли у употребу.

Код жигова аутопута има доста празних и колизија. Оне су настале, на првом месту, због тога што је аутопут, као ниједна друга радна акција, имао поште у две годишње периоде: 1948 године и 1949 године, које су биле пресечене зимском паузом на радилиштима. Још увек не знамо, т. ј. немамо податке: када је који тип жига био у употреби.

Најпре дајемо преглед типова жигова:

1. — Једнокружни црни жиг са текстом у кругу »AUTO-PUT BRATSTVA I JEDINSTVA«, а испод датума »D. P.« (скраћеница од Деониčka Pošta) и број поште. Ова слова и број стоје у једном реду у висини почетка, односно завршетка текста у кругу, а у празном простору испод њих, у средини, налази се мала петокрака звезда. Жигови овог типа, према прегледаном материјалу, били су у употреби већ у априлу 1948 год.

1 а. — Овде се ради о т. зв. „крњем типу” жига бр. 1, т. ј. о жигу на коме су избрисана слова »D. P.«. Ова су слова избрисана вероватно почетком 1949 г., када су настављени радови на аутопуту и поново успостављена пошта, али која је сада функционисала по систему радилишних пошта, јер више нису биле везане за деонице, као што је то био случај у 1948 години.

2. — Једнокружни црни жиг са текстом у кругу: »AUTO-PUT« у горњем делу круга, између двеју петокраких звездица, и у доњем делу круга, испод звездица са текстом »BRATSTVA I JEDINSTVA« са нешто ситнијим словима. Број жига налази се у горњем сегментном пољу, изнад датума, уза сам текст у кругу, испод слова „О” у речи „AUTO”. Овај тип жига видео сам употребљен најраније у августу 1948 године.

3. Једнокружни црни жиг са истим текстом као код типа 2, само је разлика у положају броја жига, који се код овог типа налази испод датума, а изнад слова „I” и „J”, у њиховој непосредној близини. Овај тип се разликује од претходних и по томе, што се овде месец означава арапским а не римским бројем као код ранијих жигова.

1948 година једино нам је позната по скупљеном материјалу, те на основу њега и усмених података, дајемо резиме за ту годину. Поштански саобраћај на аутопуту функционисао је већ априла месеца. У априлу је у употреби и први тип жига, а у августу бележимо и појаву другог типа;

од месеца августа једновремено су у употреби оба типа. Бројеви жигова стриктно се односе на бројеве деоница, тако да је 1948 година карактерисана деоничким поштама. На жалост, нигде нисмо могли доћи до службених података, тако да не располажемо ни са бројем жигова, ни са њиховим распоредом по деоницама. До сада знамо да је деоница број 10 била у Спачви, а број 11 у Бошњацима, а обе су припадале IV секцији са седиштем у Бошњацима.

4. априла 1949 почело је са радом 16 радилишних пошта, а две су накнадно отворене, те их је било укупно 18. 1949 година има карактеристику радилишних пошта, које употребљавају жигове типова 12, 2 и 3.

Ове поште престале су са радом 31 децембра 1949, док је пригодно издање марака за аутопут угледало светлост дана 16 јануара 1950, те према томе не постоје коверте, које би носиле истовремено и пригодне марке и радилишне жигове.

Број поште	Типови жигова			
	1	1а	2	3
1	—	—	X.1949	—
2	—	—	X.1949	—
3	—	—	X.1949	—
4	—	—	—	—
5	—	—	—	—
6	—	—	—	—
7	—	—	VII.49	—
8	—	—	—	XI.49
9	—	—	VII.49	—
10	IV.48	XII.49	VIII.49	—
11	IV.48	VI.49	—	—
12	—	X.48	XII.49	—
13	У С Л У Ж А Н Ж И Г			X.48 VI.49
14	—	—	—	VII.49
15	—	—	—	X.49
16	—	—	—	X.49
17	—	—	—	X.49
18	—	—	—	VII.49
19	—	—	—	—
20	—	—	—	—
21	—	—	—	XI.49

Радилишне поште постојале су у овим местима:

1. Деановац (са жигом бр. 1)
2. Видрењак (са жигом бр. 2)
3. Окешинац (са жигом бр. 3)
4. Црквено село (са жигом бр. 4)
5. Ст. Суботица (са жигом бр. 5)
6. Пакленица (са жигом бр. 6)
7. Репушница (са жигом бр. 7). Од 18 VIII. — 21. IX. није радила.
8. Бродско Брдо (са жигом бр. 8)
9. Првча (са жигом бр. 9). Од 14. VI. до 7. VIII. није радила.
10. Дубовац (са жигом бр. 10)
11. Били Бриг — Врбово (са жигом бр. 11)
12. Доња Врба (са жигом бр. 12)

13. Оприсавци (са жигом бр. 13)
14. Мала Копаница (са жигом бр. 14)
15. Штитар (са жигом бр. 15)
16. Жупањ. Салаша (са жигом бр. 16).

17. Почела са радом марта месеца. Спачва (са жигом бр. 17). Почела са радом 1. II. 1949.
18. Дуго (са жигом бр. 18)

Божа С. Видовић

Наши уметници графичари

Танасије Крњајић

Сви ми, филателисти, волемо лепе марке. Сваку нову марку подвргавамо критици, оцени, да ли је лепа или није. Ако је лепа — по нашем укусу — са задовољством је стављамо у своје збирке; ако је пак неуспела, — по нашем налазу ружна, — бацамо се дрвљем и камењем на творца, штампара, издавача.

Мало ко од нас зна, ко су ти људи који се баве израдом марака. Свакако да филателисте воле и да их веома интересују марке израђене у бакрорезу, па је потребно да се ближе упознамо са тим нашим бакроресцима, јер о њима веома мало или скоро ништа не знамо.

Пре рата, у старој Југославији, није ни било наших бакрорезаца. У њој нису ни давале могућности, да се ти наши радни људи развијају и да проширују своје знање. Пет издања марака, колико је стара Југославија издала у дубокотиску (линиентифдруку), дело су странаца: I и II заједничко и инвалидско издање из 1921 и 1923 године рађена су у Америци; издање из 1924 г. рађено је у Лондону, а серије марака издате за Јадранску стражу и за II филателистичку изложбу Хрватског Филат. Савеза у Загребу радио је Немац Сајцингер.

У новој социјалистичкој Југославији, где су могућности свакоме дане, стварају се и нови људи. И у графичкој уметности

долази се све више до усавршавања. Избијају на површину све већи стручњаци; један од најбољих међу њима је свакако Танасије Крњајић.

Он је, као и многи наши уметници, био препуштен сам себи. Родио се 1911 г. у Брезовцу код Новске. Већ у основној школи, — док су друга деца волела лопту и игру, — он сам више је волео да се завуче у неки кутак, — да црта. Сви су око њега величали даровитост детета и претсказивали му сјајну будућност, па и потребу школовања, али се нико није нашао и побринуо се за даровитог дечка, да свој таленат несметано, под надзором стручних учитеља, развије. Син сиромашних родитеља, који су му могли дати само најнужније, после свршена 4 разреда гимназије, уписује се у уметничку сликарску школу у Београду; али, недовољно материјално обезбеђен, морао је да ради разне послове, како би могао да живи, док није успео да се запосли у Заводу за израду новчаница.

У заводу је нашао доброг учитеља мајстора Куна, код кога је учио ксилографију, т. ј. резање у дрвету. То пак Крњајића није задовољавало. Држећи се правила, ко не напредује тај назад, јер га млађи надмашују, посветио се сасвим графичкој уметности. Какав је био у раној младости, такав је остао увек, па и данас — тих, миран, повучен у себе и увек жељан да што више зна и научи. Учио се на примерима старих мајстора, пратио страну стручну литературу, проучавао старе бакрорезе.

Напад нацисто-фашиста на Југославију и Београд прекида и њега у раду. У тренутку напада на земљу мобилисан, као и многи други, био је одведен у Немачку у заробљеништво. Крајем 1942 године био је пуштен из заробљеништва, на интервенцију Народне банке, и вратио се на рад у Завод.

Многе своје слободне часове проводио је прецртавајући слике старих мајстора у линије и копирајући их на бакар и месинг, сребро и челик, резао штихловима fine и танке линије. До онога, што су други, срећнији, учили од наставника, Крњајић је сам морао долазити. Нису га обесхрабривали моментални неуспеси, када је, мислећи да је неки рез добро извео, извадио отисак и видео да није добро. Ту није могло бити

поправака, као на цртежу или глини. Погрешно урезана линија у метал не може да се поправи. Морао је опет све поново! Колико је пута само поново почињао?! Али иза таквог, без попуштања, рада успеси нису могли изостати. И Крђајић је успео!

Први пут се Крђајићево име појавило међу филателистима, у друштву са Ср. Грујићем и Б. Коцмутом, код пригодног издања марака о петогодишњици одлуке АВНОЈ-а у Јајцу.

После тога, његов цртеж и рез био је лик Маршала Тита. Ослобођена земља пружила му је могућност за даљи развитак и дала му признање за његов рад. Једна од најлепших серија наших марака, резана и штампана од наших трудбеника, са ликом онога који се борио за слободу и посветио свој живот тој борби, — са ликом Маршала Тита, — било је дело Т. Крђајића.

После тога ређали су се даљи успеси! Редовно издање франко-марака с мотивима из разних грана наше привреде у 1950 години, а у 1951 три пригодне марке поводом великих годишњица културно-историске

прошлости са ликовима Трубара, Марулића и цара Душана, кресе наше збирке. Сем тога, у истој години израдио је и марку за ваздушну пошту од 6 динара.

Крђајићева презаузетост око израде новчаница не дозвољава му да нас, филателисте, чешће обрадује лепим серијама марака. Али, данас ми, филателисти, очекујемо од њега још једну квалитетну марку. Уверени смо да ће он са великим успехом изразити наше жеље на пригодној марци за нашу овогодишњу изложбу.

И поред већ постигнутих успеха, Крђајић је и даље остао тих и скроман у животу; он и даље у тишини ради. Нова Југославија, која цени рад, двапут га је слала у иностранство као свог претставника: први пут, у Холандију, на конгрес борбе против фалсификата, а други пут, у Италију, да присуствује демонстрацији неких нових проналазака у графичкој индустрији и уметности. Члан је Радничког савета и Стручног савета Завода за израду новчаница; члан је Удружења ликовних уметника.

Јанко Фили

Које ће нам новости пружити Копар Т. С. Т.

Управа П. Т. Т. југословенске зоне Слободне тршћанске територије у Копру пре извесног времена прихватила је значајну начелну одлуку; наиме, да ће се у будуће претежно употребљавати марке ФНР Југославије са претиском »STT-VUJA« и то у промењеним бојама. Само у изузетним случајевима или приликом прослава издаваће се властите марке са нацртима, које ће приказивати одговарајући значајан догађај.

Ту одлуку П. Т. Т. у Копру поздрављамо нарочито због тога, што ћемо и на тај начин приказати да та територија није нешто одвојено, већ да припада братској Југославији по свим природним и етичким законима.

Програм емисија за текућу годину, чини нам се, биће много богатији од прошлогодишњег. Поред серије ваздушне поште за прославу 75-годишњице Међународног пошт. савеза (УПУ), која је због техничких сметњи изашла са већим закашњењем и спортске серије, која претставља редовно издање за франкирање уместо досадашњих „животињица“, предвиђена су у блиској будућности и следећа издања:

1) Провизорно издање (потрошња преосталих непродатих залиха). За ову серију биће извршен претисак „Привредне изложбе“, марке ваздушне поште из 1948 године, на нову вредност и то динара 10.— на 25.— лира и динара 15.— на 50.— лира. Те марке ће имати важност марака за редовно фран-

кирање, насупрот досадашње употребе за ваздушни саобраћај. У склопу ове серије извршиће се претисак тзв. „триптика“, марке која је пуштена у продају пригодном 1 маја 1948 г., и то 50.— динара на 100.— лира на све три марке, т.ј. са словеначким, италијанским и хрватским текстом. Укупна серија овог провизорног издања обухватиће пет марака у укупној номиналној вредности од 175.— динара, а издање ових марака очекује се током месеца маја ове године.

2) Пригодном „Дечје недеље“ издаће се марке од 15.— динара издање ФНРЈ, само у промењеној боји и са претиском »STT-VUJA«. Издање ове марке очекује се у исто време као и у ФНРЈ, тј. 1. јуна ове године.

3) Треће издање очекује се око 10 јула т. г. и то спортска серија за прославу овогодишњих олимпијских игара у Хелсинкију. Предвиђа се да ће серија имати 6 вредности, 5.—, 10.—, 15.—, 28.—, 50.— и 100.— динара, тј. биће копија издања ФНРЈ са промењеним бојама и са претиском »STT-VUJA«.

Као што је познато, Управа П. Т. Т. у Копру осигурала је свим организованим филателистима у ФНРЈ по једну серију ових издања као минимум. Због тога је потребно пожурити са скупљањем новца, да би се марке правовремено платиле и тиме поручиле код Управе П. Т. Т. у Копру.

Куда и докле?

У јужноамеричкој држави Еквадору постоји врло висока планина — Чимборасо, висока 6310 м. И ако на свету има и виших планинских врхова, Јужноамеричани, ако желе рећи нешто велико, необично, недостиживо и немогуће, употребљавају у алегорији име Чимбораса.

Име Чимбораса ми пада на памет, кад читам у стручним часописима најновије вести о новитетима поштанских марака. Не чудим се нимало, што је, на пример, пошта Сан Марина издала серију спомен марака за успомену на Христифора Колумба. На крају, Сан Марино је минијатурна држава, па зашто не би издавала марке у спомен Колумба?! Ова државица једва да има 20.000 становника, и она би, у случају да сваки њен становник постане чувен и славан, убрзо исцрпла све пригоде, које би јој омогућавале издавање нових марака, везаних за успомене на овакве своје славне и чувене становнике. Исто се тако нисам нимало изненадио, када сам у часописима наишао на вест, да једна друга, такође минијатурна држава — Монако, издаје необичне марке за честитке и још уз то лилипутанских размера и облика.

Много је већ жалоснији случај, што ни поштанске управе с озбиљном репутацијом не изостају иза праксе оваквих малих држава. Међу ове у првом реду је Чехословачка. Она је, на пример, планирала за март и април о. г. издавање нових 5 серија марака и то: за 21 март у част „Дана међународне омладине“ 3 вредности, за 22 март споменсерија од 2 марке у част Отокара Шевчика, за 28 март две вредности на успомену на оснивача модерне педагогије Јана Амоса Коменског, за 11 април у спомен антифашиста 3 вредности и, коначно, за 30 април три вредности пољопривредне пропагандне серије. Али, ни крај месеца фебруара није био лишен радости од издавања марака у Чехословачкој. У то време су издате две серије марака: прва за успомену на истраживача Африке др. Емила Холуба, а друга у част индустријске обнове.

Ни француска пошта никако не жели да застане иза Чехословачке! Она настоји на сваки начин да удовољи и најскривенијим жељама сакупљача: објавила је, поред 2 марке од 20 франака с мотивима крајобраза, још и ове спомен марке: за успомену на битку код Бирхакема 2 вредности од 12 и 15 фр., затим на битку код Нарвика опет од 12 и 15 фр., па онда за успомену на маршала Латр де Тасињија од 15 и 30 фр., па у част Св. Крста од Поатијеа од 12 и 15 фр. Осим ових предвиђа се емисија 6 вредности с портретима гласовитих Француза из XIX столећа, затим порто и новинске марке, па неколико вредности с војним ме-

даљама, а као врхунац свега, за све њене колонијалне поседе предвиђа се по једна марка ваздушне поште од 500 франака номинале.

И опет морамо споменути брдо Чимборасо, кад прочитамо међу најновијим вестима програм емисије марака Либије, најновије самосталне државе на свету.

Чак и оваква алегорија ове јужноамеричке планине постала је незнатна на вест, коју су разни часописи недавно пронели светом; наиме, мађарска је пошта на дан 22 фебруара изненадила филателистички свет једном, заиста, нарочитом серијом марака, — авионском серијом од 11 вредности са сликама птица, која се истиче још и својим троугластим обликом, док је прекрасно перје птица приказано у оригиналним бојама.

Већ смо навикли да поједине поштанске управе настоје да искоришћују све расположиве могућности, које пружају новитети марака. Наиме, данас највећи део филателиста сакупља марке по мотивима и по извесним подручјима, па је разумљиво, да те поштанске управе издају такве марке, које ће одговорити свим захтевима тих филателиста, па и моди сакупљања, а да ту не кажемо ни речи, да стим везују и богат извор својих прихода.

Португалска поштанска управа издала је неколико месеци серију марака са сликама птица за своју афричку колонију Анголу. Овај новитет код марака постигао је незапамћен успех, нарочито у Америци. И како нам се чини мађарска пошта је, побуђена овим успехом, одлучила да изда конкурентну серију марака са птицама. Четири главне карактеристике ове спекулативне серије марака су: 1) троугласте, 2) авионске, 3) у више боја, 4) са сликама птица.

На дан 22 фебруара о. г. издата је нова авионска серија марака од 11 вредности са сликама птица у природним бојама: 20, 30, 40, 50, 60, 70 и 80 фил., 1, 1.40, 1.60 и 2.50 фр. На свима сликама марака поред мађарског текста и ознаке вредности и назива птица налазимо и текст »Legiposta« (авионска пошта). Птице на маркама су заиста прасно израђене, дивни примерци, па мислимо да би и то било само по себи довољно за добар пласман марака. Али, да би успех био потпунији, изабран је и троугласти облик марака. То није урађено само ради упадљивости, него највише због тога, што има веома много сакупљача марака (нарочито у Америци), који сакупљају искључиво троугласте марке.

Овај новитет пружа, дакле, најшире могућности спекулације. Прво и прво, сваки сакупљач авионских марака безусловно ће их узети; друго, купиће их и онај који са-

купља мотиве птица; и треће, без њих неће остати ни они филателисти, који сакупљају троугласте марке. Дакле, једном речи, сви филателисти ће бити задовољни у својим жељама, јер ће у овим маркама наћи оно што траже.

Но, немојмо ни за тренутак помислити да се овде ради о редовним авионским франко маркама. Не, никако! Овај се новитет могао набавити само ограничено; и мађарским филателистима је додељана само по једна комплетна серија, што значи да се поједине вредности нису могле добити чак ни на поштанским шалтерима.

Морамо изнети и то, каквом је брзином уновчена ова серија, односно њени поједини делови, у иностранству. Нове марке су издате, као што је већ речено, 22 фебруара 1952 и у броју од 10 марта, амерички часопис »THE STAMP WHOLESALER« не доноси у реклами многих фирми само слике ових марака, него их оне препоручују и на продају на велико. Према томе од пуштања у течај до америчке рекламе прошло је свега 17 дана, односно знатно мање, јер амерички часописи закључују лист пет дана пре него што лист изиђе из штампе. То би од прилике изгледало овако: троугласте марке су издате 22 фебруара, а продавале су се у трговинама марака већ у првим данима месеца марта.

Интересантно је да трговци за сада нуде само вредности од 20, 30, 40, 50 и 60 филира и никако не спомињу да се ова серија састоји из 11 вредности. Тако, фирма Х. Драјфуса из Калифорније нуди вредности од

20, 30 и 40 филира за \$ 28.50 за 1000 комада; вредности пак од 20, 30, 40, 50 и 60 филира стају \$ 59.50 за 1000 комада. — Фирма П. Гудман из Њујорка нуди ове марке и у мањим количинама: по 10 комада од 3 вредности за \$ 0.38, а 100 комада истих за \$ 3.25, док по 10 комада свих 5 вредности стају \$ 0.70, а 100 комада пак \$ 6.60. Пошто номинална вредност свих 5 вредности износи 2 форинте, једна овако крња серија марака у великопродаји одговарала би од прилике цени од \$ 0.07, где је урачуната и прилично знатна трговачка зарада.

Интересантно је да се ни највеће поштанске управе на свету не могу отети чаролији спекулативних издања. Тако ће и поште Сједињених Америчких Држава у току ове године издати 17 спомен марака. Срећа је још што овде није реч о серијама, него само о појединим примерцима марака са номиналом од 3 цента.

Ни долазак новог суверена — краљице Јелисавете у Енглеској неће проћи без промена у филателији. Како за матичну земљу, тако се и за колонијалне британске поседе већ израђују нове марке са ликом краљице Јелисавете.

И на крају турски Чимборасо! Издато је ових дана доста тога, што називају маркама: 4 марке на усмену песника Тархана, затим 12 марака на папиру нове врсте, па 16 са историским мотивима... Да наставимо...?

Quo vadis, philatelia?...

Sergije Manželej

Kritika 8 i 9 sveske

„Priručnika maraka Jugoslovenskih zemalja“

(Nastavak sa 122 strane)

Боје. Код неких марака у Priručniku је правилно наведено да су штампане у двобојном тisku, на пример код добротвornог издања „Demir-Капија“ (br. 210—213). Међутим, само код вредности од 2+2 din. овог издања поменуте су обе боје, док је код осталих наведена само једна боја. У свима случајевима двобојног тиска треба навести обе боје, што је у већини случајева и могуће. У редим случајевима, кад су обе боје сувише сличне једна другој, могла би се навести само једна боја, али и онда би требало дати одговарајуће објашњење у „Уvodu“.

Осим тога, и за следећа добротворна издања, наведено је да су штампана у двобојном тisku: 1) деца без претиска „Salvate parvulos“ (br. 202—205), 2) марке издате у корист ваздухопловне изложбе (br. 206—209), 3) у корист Балканских игара

(br. 214—217) и 4) у корист „Zveze bojevnikov“ (br. 283—286). Код ових марака нису специфициране обе боје, и ако су one код неких марака упадљиве, нарочито код марака br. 209, 214—217 и 286.

Код следећих издања није наведено да су у двобојном тisku: 1) прве две вредности издања „Prinčevi“ (br. 190—191, 2) у част Балканског споразума (br. 200—201), код којих је разлика јакo упадљива; добротворно издање „Авала“ (br. 241—244); 4) добротворно издање против туберкулозе (br. 279—282) и 5) марке ваздухопловне поште br. 7—16. Код ових марака свака од две боје може се лако приметити, али у Priručniku то није наведено, изузев код вредности од 40 din.

Следећа добротворна издања су у тробојном тisku, и ако Priručnik наводи да су у двобојном. То су: 1) добротворно

izdanje u korist doma PTT činovnika Beograd (br. 222—226); 2) izdanje „Velika deca” (br. 227—230); 3) izdanje „Kosovo (br. 231—232) i 4) deca 1940 g. (br. 270—273). Istina, sva se tri tiska ne primećuju lako i na prvi pogled, ali tačna oznaka je ipak potrebna.

Nije redak slučaj da nedovoljno upućeni skupljači pomereni otisak kod dvo-bojne ili trobojne štampe smatraju za dvostruki tisak. Pravilna oznaka broja tiska u Priručniku, sa odgovarajućim objašnjenjima u „Uvodu”, pripomoći će filatelista da pravilno tumače razne slučajeve, na koje nailaze.

Visina naklade. Na strani 331—339 (sv. 9) navedene su „Ispravke i dopune za sv. 8, čiji se izvesan deo sastoji u objašnjavanju visine naklade pojedinih izdanja prema podacima kataloga Jugofilatelije, u većini slučajeva pravilnim, Priručnik, na mnogim mestima, pogrešno ispravlja svoje ranije pravilno date podatke. Stvar je u tome, što je katalog Jugofilatelije crpeo podatke o visini naklade iz kataloga bivše firme SFIB, čiji je vlasnik bio Miodrag Pešić, koji je još 1937 godine izdao knjigu „Jugoslovenske marke”, koja je naišla na oštru i nepovoljnu kritiku. Međutim, baš ova stroga kritika imala je povoljnu posledicu, jer je kasnije katalog SFIB (naročito izdanja iz 1944 i 1945 g.) postao sasvim dobar.

Kada sam u toku 1940 i 1941 g. intenzivno radio na filatelističkoj obradi izdanja maraka sa crnim okvirom, i bili mi potrebni podaci o visini naklade ovog izdanja, raspolagao sam samo sa podacima prikupljenim od strane M. Pešića, prema kojima sam bio rezervisan, i ako je Pešić tvrdio da su autentični, jer ih je dobio od kontrolora Državne markarnice.

Pok. Deroko bio je ljubazan, pa je preko Državne markarnice, gde je i on imao veza, utvrdio da su podaci M. Pešića o visini naklade izdanja sa crnim okvirom potpuno tačni. Podaci, o kojima je reč, grupisani prema načinu izrade, objavljeni su na str. 167 sveske 8 Priručnika. Ovo proveravanje dovodi do zaključka da se podaci M. Pešića (odnosno kataloga SFIB) moraju smatrati, u glavnom, kao pouzdani i tačni, u koliko se ne bi našao neki suprotni dokaz.

Međutim, treba imati u vidu da se SFIB-ovi podaci ne odnose na prodane količine, već na količine koje su preostale od ukupne naklade, po odbitku spaljenih preostataka, u koje, pored prodanih količina, ulaze i 2.000 serija predatih Poštanskom muzeju.

Prema tome pogrešne su ispravke navedene na str. 333—338 sveske 9, koje se odnose na visinu naklada sledećih izdanja: „Soko” Zagreb (str. 158), „Soko” Sarajevo (str. 162), „Zimska pomoć” (str. 268), „Prinčevi” (str. 278), „Vazduhoplovna

izložba” (str. 298), „Balkanske igre” (str. 306) i „Salvate parvulos” (str. 310), pošto su podaci u sv. 8 potpuno tačni, jer se navode „prodane količine” koje navodi SFIB i katalog Jugofilatelije. Razlika je samo kod marke br. 219, gde SFIB navodi 76.885 (što odgovara Priručniku), dok Jugofilatelija samo 76.866 (verovatno da je ovde štamparska greška).

Isto važi i za visinu naklade izdanja „Stogodišnjica pošte” (str. 314) i „Velika deca” (str. 318), koje su u 8 svesci navedene tačno prema SFIB-u, ali je nerazumljivo zašto je katalog Jugofilatelije povećao količine ovih izdanja sa po 2.000 serija.

Interesantno je zabeležiti i neslaganje podataka kod marke od 0.75, 0,25 din. izdanja „Soko” Zagreb (br. 140, str. 158). Priručnik, kao i katalog Jugofilatelije, tvrdi da je ukupno štampano 250.000, dok katalog SFIB-ov navodi 350.000 komada.

Nerazumljivo je kako je moglo biti spaljeno, prema Priručniku, 68.879 komada maraka br. 226 (str. 314), kada je štampano ukupno samo 100.000 (po SFIB-u, a 102.000 prema Priručniku), dok je prodato 81.121.

Marka br. 157 sa crnim okvirom od 15 din. ima ukupnu nakladu od 694.600 komada, kako je to tačno navedeno na str. 167 i 212 Priručnika, a isto tako i kod SFIB-a i u katalogu Jugofilatelije. Prema tome treba izvršiti odgovarajuće ispravke na str. 165 i 210 Priručnika.

O ispravci (na str. 331) visine naklade invalidskog izdanja 1921 g. (str. 25) možemo da primetimo da su podaci Priručnika protivurečne jedni drugima. Tako, količine preštampanih maraka, navedene na str. 25 sveske 8 i na str. 331 sv. 9, ne odgovaraju zbiru preštampanih maraka navedenih na str. 30 i 31 (sveske 8). Tu mora biti neka greška, koju treba svakako objasniti.

Gornje slučajeve naveli smo primera radi; ali oni nam ukazuju na potrebu proveravanja podataka iznetih u Priručniku o visini naklade uopšte. Logično je da zbir količina prodanih, predatih Poštanskom muzeju i spaljenih (a eventualno i preštampanih) maraka mora uvek tačno odgovarati količini štampanih maraka, što nije uvek slučaj u Priručniku. I ako razlike u količinama nisu velike, pa stoga nemaju praktičan značaj, ipak svi podaci Priručnika moraju biti besprekorno tačni.

Cene. U kritiku cena iznetih u Priručniku ne upuštamo se i možemo samo primetiti da nedostaju cene varijanata. Razumljivo je da se ne mogu odrediti cene za sve varijante i slučajnosti spomenute u Priručniku, ali za tipične osnovne varijante to nije tako teško izvesti, prvenstveno za normalne varijante zupčanja, jer su varijante zupčanja one, koje se najčešće skupljaju. Naročito bi bilo potrebno

navesti cene za sve varijante zupčanja izdanja za Balkanski sporazum (br. 200—201), maraka vazduhoplovne pošte (br. 7—16) i porto-maraka (br. 12—20 i 33—37). Neke od ovih varijanata su obične, a neke su vrlo retke, i Priručnik je pozvan da o tome da podatke.

Marke vazduhoplovne pošte. Pada u oči osustvo podataka o vazduhoplovnim linijama, koje su postojale u staroj Jugoslaviji i o vazдушnim pristaništima iz toga vremena, kojima se koristila vazduhoplovna pošta. Uz ove podatke trebalo je navesti i datume otvaranja svake linije, a eventualno, i datume ukidanja. Kod troglastih žigova prikazanih na sl. 405—411 (str. 96 i 97 sveske 9) nije navedeno vreme, kada su bili uvedeni u upotrebu, ni vreme kada su bili ukinuti. Osustvo ovih podataka je svakako propust, jer su oni potrebni ne samo domaćim, nego i stranim aerofilatelistima. Ne bi bio suvišan ni pregled zvaničnih nalepnica sa natpisom „avionom“.

Razno. Na kraju, mogu se staviti još i sledeće primedbe:

Pretisak marke br. 31 od 5 din. na 8 din. (str. 49) nije crn, nego je plavo-crn.

Kod izdanja u korist podizanja ratničkog spomenika u Parizu (br. 81—83) navedeno je na str. 103 da je prva i poslednja marka „običnog formata“, dok je srednja u ležećem formatu. U stvari prva i treća marka su u ležećem formatu, a srednja u uspravnom. Pored toga treba izbegavati takav neodređen izraz, kao što je „običan format“.

Na str. 183 (sv. 8) u 4 redu treba izvršiti sledeću ispravku: umesto reči „izra-

đena 51 marka“ staviti „51. marka“ iz tabaka, iz koga potiče četverac prikazan na sl. 192.

Na str. 198 (sv. 8) treba brisati velike zagrade između kolone „rasporeda ploče“ i „vrednote“.

Ispravka na str. 337 (sv. 9), koja se odnosi na str. 202 (sv. 8) treba da glasi ispravno: Tekst 10 i 11 reda odozgo treba ispraviti ovako: „II. načinu izrade ili tiska, kao i na markama bez okvira. II. način izrade nalazi se uvek na 51 marci i on je u tipu IV.“

Kod prigodnog žiga sa natpisom „za invalide“, prikazanog na sl. 335 na str. 18 (sv. 9) nedostaje napomena: 1) da taj žig ima nepokretan datum i 2) da postoji u dve razne varijante, koje se mogu identifikovati po razlikama pojedinih slova u natpisima. Kod prigodnih žigova sa nepokretnim datumom to treba uvek navesti.

Na str. 45 (sv. 9) rečeno je da sva četiri izdanja Jugoslavije, Grčke, Rumunije i Turske izdata 1940 godine u čast Balkanskog sporazuma, imaju isti crtež, veličinu i boje, što nije tačno. Crtež, veličina i boje su samo slične, a ne iste.

Bibliografija navedena na kraju Priručnika (str. 347) svakako je od koristi. Možemo samo požaliti što je u većini slučajeva navedeno samo godišće časopisa, a ne i broj sveske ili strane, čime se u osetnoj meri otežava pronalaženje navedenih članaka. Osim toga, bibliografiju treba svrstati po materiji, a ne po azbučnom redu prve reči naslova, koje često nema veze sa sadržajem članka.

(Nastaviće se)

Драгослав Станковић

Наши људи у филателији

До руку нам је дошао један интересантан предмет чланска карта једног Југосло-

vena — члана једног бечког филателестичког друштва из 1895 године, Симе (Симеона) Станковића из Сремских Карловаца.

Сима Станковић је рођен 1859 г. у Великом Бечкереку. Отац му је био у то време познати ћурчија у Банату — Ђира Станковић. Већ као мали дечко, почео је Сима скупљати марке. Касније, кад је одрастао, пошао је на изучавање трговине у Беч. Тамо је ступио у везу са већим бројем тамошњих филателиста и све своје слободно време је посвећивао скупљању марака, и временом постао врло добар познавалац марака. Сима је био један од првих чланова познатог филателестичког клуба „Глобус“; био је изабран и у управни одбор тога друштва.

Станковић је временом био развио знатну делатност на пољу офлателије; дописивао се са многим партнерима у свету, поред осталих, нарочито са разним мисионарима и мисионарским средиштима из целог света, а међу овима и са мисионарима Огњене Земље, Ррта Добре Наде и др.

Умро је 1910 г. у Сремској Митровици. Оставио ј неколико врло добрих збирки и кореспонденцију, али, то је све однео, незнамо куда, један аустријски генерал 1914 г., кад се враћао са бојишта у Србији.

Станковићева чланска карта из 1895 г. биће изложена на I послератној филателистичкој изложби у Београду у току јесени ове године.

Наше изложбе

ТРЕЋА ОМЛАДИНСКА СМОТРА У СУБОТИЦИ

Ово је трећа година, како омладинска секција Подружнице у Суботици одржава своју смотру. Ове године омладинска смотра марака одржана је 11 маја у просторији Суботичке Подружнице, у пространој светлој сали радничког културног друштва „Пролетер“.

Пред великим бројем посетилаца, нарочито омладинаца, отворио је смотру марака

претседник Подружнице, примивши је претходно од руководиоца омладинске секције.

Одржавање ове филателистичке манифестације било је објављено укусно израђеним плакатима у граду и по школама. У приређивању ове изложбе учествовали су само омладинци. Већ рано у јутру долазили су наши марљиви омладинци са својим блоковима и картонима са монтираним материјалом. Весели, радосни, свесни своје важности, латили су се посла; покупили из свих просторија столове, донели витрине; брисали праšину, а најнестрпљивији, — којима већ ништа није било преостало да раде, јер је њих тридесеторица све послове за час извршило, — држали су већ у рукама свој материјал за излагање. Изложци су били поређани у полукругу, приступачни гледаоцима са обе стране.

Ове године било је 36 излагача. Међу њима најмлађа је била девојчица од 7 година. Она је за све време изложбе стојала поред свог изложка, раширеног класера, те сваком посетиоцу, који је застао да погледа материјал у њеном класеру, а главно, њено име и примедбу „стара 7 година“, радо би причала о својим маркама и о својој „збирци“.

Други куриозум изложбе био је изложак једне омладинке — сребрни авион, израђен од стањола, — који је висео. На авиону су били исечени прозори, а у свакоме од њих била је по једна ваздухопловна марка.

У изложеном материјалу видели смо делове врло лепих генералних збирки Југославије, мађарске, монтираних на албумским листовима, делове других генералних збирки, па збирки авионских марака и, већином, тематске збирке.

Материјал је био добрим делом монтиран у целофанским омотима, на црној папирној подлози, на албумским листовима, на картонима или на великим табацима пакпапира. Класера са две отворене стране ове године је било сасвим мало. Запажа се да су наши омладинци у току досадашњих изложби научили да лепо монтирају своје изложке. Треба признати, одмах се могло видети који су први пут излагали. Целофански омоти били су код њих примитивно израђени. Подружница је дала излагачима само фалцове за лепљење марака, а за остали материјал морала су се старати сама деца.

Виделе су се и примитивно лепљене марке. Још нису стекли довољно рутине у томе послу, а и фалцова је још било мало. Угодно је ипак било гледати труд наших најмлађих. Иако су им изложци били примитивни, видело се да су уложили труда, да даду све од себе. Неки су имали више, а неки мање успеха; али, све ово никако не умањује вредност њиховог рада.

У ранијим годинама, а и прошле године, још је било већином „постфиш“-изложака ФНРЈ — према најновијој моди код филателиста. Једногодишњи рад руководиоца омладине постигао је резултат, и наши су се најмлађи одучили од ове лоше, ружне и нефилателистичке навике наших „филателиста“, који о филателији знају само толико, да се могу купити нове серије, а преко Подружнице „кључне“ марке, те питати сваке недеље „Дели ли се нешто?“.

Добре три четвртине изложених објеката биле су „филателистичке“ и у најстрожи-

јем смислу. То су већином били делови „генералних“ збирки целог света (свакако у омладинском смислу у границама стварних могућности), Европе, страних колонија, ваздухопловне и друге марке. Истина је да многе од ових збирки никада неће бити потпуне, али сматрамо, да смо постигли свој циљ тиме, што наша омладина скупља марке целог света.

Видели смо прилично лепих ствари ФНРЈ. Код старијих омладинаца падао је у очи један изложак са мађарским материјалом, који је садржавао модерне серије и блокове (међу њима Лист и Рузвелт и др.).

Збирку Кине (новије ствари) гледали су са интересовањем и љубоморно млађи филателисти. Један изложак одао је симпатије омладинке према музици и музичарима. Велика је мода сакупљања колонија, нарочито француских, великог формата са интересантним сликама. Живот и обичаји урођеника приказани су у неколико изложака са лепим и шареним маркама.

Велико је било такмичење између скупљача животиња. Било је неколико оваких објеката. У овој групи, опште признање свих „специјалиста“ заслужио је досада тајни сакупљач „животиња“, који је у својој изложци имао врло лепе марке Анголе и Швајцарске са лептирима и др.

Леп изложак је био „деца на маркама“. Лепо монтиране изабране марке!

Интересантна је тема била „Рат — пуштошење, — Мир — стварање“. Добро обрађена, побудила је заслужено интересовање одраслих. Овај вечити проблем и непобитна истина, сада се већ појављује и на омладинској смотри. Материјала има доста! Слике са разним оружјем, порушени градови и др., с једне стране, — изградња, продуктиван рад у индустрији, пољопривреди итд. сликани су докази са друге стране.

Треба споменути оригинални изложак „Тродинарке ФНРЈ“ и „Троценташи УСА“! У једном изложку излагач је купио разне наше тродинарке, а у другом троценташе Сједињених Америчких Држава.

Међу нашим одраслим сакупљачима велико су интересовање изазвала два изложка целина, коверата са маркама. Један од њих, већи, био је изложен и на прошлогодишњој изложби и заслужио је опште признање. Коверте већином са класиком из целог света; појављује се и новији материјал до 1920 године; међу овима преполовљене марке наших првих издања из 1918 г., употребљене на пословној кореспонденцији трговачких фирми. Новији сакупљачи којима ова материја није много позната, уживали су гледајући је. Ту је увек било по неколико гледалаца. Нарочито су се свиђале целине франкиране немачким колонијалним маркама и старе марке првих издања појединих земаља. — У другом изложку, који је био мањи, видели смо „први лет из Канаде у САД — преко Нијагаре“. Друга је лепа коверта први лет Svisair-а за Америку

са специјалном швајцарском марком (из Курвоазијеове штампарије) и са специјалним жиговима.

*

Са резултатом ове омладинске смотре можемо бити задовољни. Сигурно је да су наши омладинци лепо напредовали у филателији.

Сви излагачи, њих 36, добили су награде и то од Подружнице по једну нашу серију и два броја „Филателисте“ из 1951 године. Осим тога сви су излагачи добили посебне поклоне, које су дали чланови Подружнице.

Изложба је добро успела; била је добро посећена, нарочито од омладинаца.

Многи наши омладинци ишли су кући са чврстом одлуком, да идуће године припреме много лепше изложке него ове године и да ће бити међу најбољима. Сада су сви стекли нова искуства и видели нове идеје. Временом, одушевљених филателиста — омладинаца биће све више, — а тако и треба да буде!

ОМЛАДИНСКА СМОТРА МАРАКА У ЧАЧКУ

У Чачку је 25 маја, у част рођендана Маршала Тита, приређена Омладинска смотра марака.

Може се рећи да је ова смотра у потпуности успела, како по техничкој опреми, тако и по броју посетилаца. На смотри је био изложен велики број марака, које су биле врло лепо, прегледно и укусно распоређене у холу овдашње поште. Док је на првој смотри марака, која је одржана од 21 до 23 децембра пр. г. било свега 140 посетилаца, на овој другој само за један дан, колико је трајала, било је 425 посетилаца: 170 омладинаца и 255 одраслих. Сви су посетиоци показали велико интересовање за марке и филателију уопште. Секретар Повереништва СФС Чачак, друг Микић објашњавао је посетиоцима значај, користи и лепоте филателије.

Види се да филателија у Чачку хвата корен и да се успешно развија, захваљујући с једне стране интересовању за филателију, које влада код самих грађана, а с друге стране, секретару повереништва Чачак, другу Првославу Микићу, који је учинио много, да се филателија у нашем граду афирмира, популаризује и развија.

Душан Милошевић, ст. екон.

**ЧЛАНОВИ САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА
СРБИЈЕ ПРИПРЕМАЈТЕ СВОЈЕ
ЗБИРКЕ ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКУ ФИ-
ЛАТЕЛИСТИЧКУ ИЗЛОЖБУ КОЈА
ЋЕ СЕ ОДРЖАТИ ОД 14 ДО 21 СЕП-
ТЕМБРА 1952 У БЕОГРАДУ**

Kroz filatelistički svet

PRVA PRIGODNA MARKA ORGANIZACIJE UJEDINJENIH NACIJA

Poštanska uprava OUN objavila je 6. maja o. g. sliku prve prigodne marke OUN, koja će biti puštena u tečaj 24. X. 1952, tj. povodom Dana Organizacije Ujedinjenih Nacija. To će biti marka od 5 centi SAD plave boje, sa slikom zgrade Opere u San Francisku, gde je 1945 g. potpisana povelja Ujedinjenih Nacija.

Autor ove marke je Žan van Nolen, poznati belgiski slikar, koji je dosad izradio nacрте za 36 raznih belgiskih maraka.

Marka biće štampana u tabacima od 50 komada, a njen ukupan tiraž biće 6.000.000 primeraka.

Način na koji će filatelisti doći do ove prigodne marke, biće objavljen kasnije, a dotle Poštanska uprava OUN neće primati nikakve porudžbine za marku.

MAŠINSKI FRANKO ŽIGOVI ORGANIZACIJE UJEDINJENIH NACIJA

Poštanski biro OUN u Njujorku upotrebljava OUN-mašinski franko žig, ako se za frankaturu ne upotrebi nikakva poštanska marka OUN, samo za službene poštanske pošiljke OUN. — Pored obične mašine za žigosanje (mašine za frankiranje) ima ova pošta još i naročite mašine, koje izdaju lepljive frankaturne trake, i to na metar (slično automatima s markama). Za stavljanje frankaturnog iznosa na poštanske pošiljke, glomazne ili nepravilnog oblika, mogu se sa ovih lepljivih traka otkidati delopi u željenoj vrednosti. — Trake su od crvenkastog papira, širine 32 mm., sa sivim talasastim linijama i ovalima sa natpisom „Metered Mail” u tisku u osnovi; sa testerastim probodom. Otisak frankaturnog žiga je u karminasto-crvenoj boji. U poželjnom pravougaoniku nalaze se, između lozica sa lišćem, levo, u jednom krugu „UNITED NATIONS NEW YORK” i datum, u sredini slika zgrade OUN i desno „UN POSTAGE ... CENTS”. Često su trake dvostruke veličine i tada se nalazi levo od frankatur-

nog žiga propagandni tekst „Peace, Justice and Security for All” sa amblemom OUN. — Ove trake bile su puštene u tečaj 24. X. 1951, sa tekstom na levoj strani „First Day Nations Meter Stamp”.

I U HOLANDIJI

Na poštanskim šalterima u Holandiji ne mogu se izdavati publici franko marke od 2.50, 5 i 10 guldena, kao i marke za vazдушnu poštu od 15 i 25 guldena. Propisi za upotrebu ovih maraka bili su, da se ove marke mogu lepiti samo na predate pošiljke, i moraju se u jednom registru zavoditi vrste i količine maraka tih vrednosti. Da bi uštedeli trud oko ovog zametnog zavodenja, poštari su lepili marke od 1 guldena. — U Savezu holandskih filatelističkih društava organizovani filatelisti mogli su dobiti samo jednu marku od pomenutih viših vrednosti, neupotrebijenu, ali uz jednu priznanicu, na kojoj se daje obaveza, da je primalac neće smeti otuđiti. Nečlanovi Saveza i članovi, ako bi im trebalo više komada, mogli su ih nabaviti — u inostranstvu. Izvozu ovih maraka od strane države nisu stavljana nikakva ograničenja. Dakle, u svojoj državi ne, već samo u inostranstvu mogle su se kupiti marke viših vrednosti. Ali, to nije važno za filateliste iz Holandije; njima je zabranjen i uvoz i izvoz. Član Saveza može, svakako ne više od 5 guldena, u toku od 2 meseca sa svakom zemljom menjati. Pošiljke za razmenu moraju biti kontrolisane od saveznog rukovodioca razmene, koji mora da pazi da iznos od 5 guldena ne bude prekoračen. Sve ostale pošiljke maraka za uvoz ili izvoz za trgovine s markama u Holandiji podleže odobrenju i carini. (Iz OV).

BOREKOVI KATALOZI ZA 1952 GODINU

Borekovi katalogi za 1952 godinu za pojedine zemlje ili grupe zemalja izišli su, između ostalih, za Austriju sa Bosnom i Hercegovinom i za Hrvatsku. Kod ovih kataloga su neto cene u zap. markama.

2000 BROJ ČASOPISA

Od Stamp Collecting-a izišao je broj 2000. Za uspomenu na ovaj događaj reprodukovane su korice za taj broj iste kao što su bile korice broja 1, koji je bio ugledao svet pre 40 godina.

IZ ZONE A STT

Prva naklada od 10.000 komada maraka za vazдушnu poštu od 1000 lira sa pretiskom AMG-FTT u jednom redu, rasprodana je. Za nekoliko dana treba da se pripremi nova naklada.

ČERČIL O RUZVELTU

Jedna za filateliste interesantna mala epizoda o susretu Vinstona Čerčila sa predsednikom Ruzveltom u maju 1943 godine iz 4 sveske Čerčilovih memoara:

„Ruzvelt se radovao, kad je mogao da posveti nekoliko časaka svojoj zbirci maraka. Njegov lični adutant, general „Ra“ Watson, donese mu više velikih albuma i više koverata s markama, koje je predsednik već davno želeo da ima u svom albumu. Ja sam ga gledao možda pola sata ću-

teći i sa interesovanjem, kako ih je on na određenim mestima ulepljivao i kako je pri tome zaboravljao na svoje državničke brige. Ali, ubrzo se zaustavi pred ulaznim vratima jedan auto; sa njega siđe general Bedell Smith, koji je bio prispeo na krilima vetra iz Ajzenhauerovog glavnog stana i doneo jednu hrpu pitanja, koja su zahtevala hitna rešenja. Ruzvelt odmah ostavi svoju zbirku maraka žalostivo i predade se poslovima.” (Iz V. V. Z.)

Наше **МАРКЕ**

ПРИГОДНЕ МАРКЕ ЗА 60 ГОДИШЊИЦУ РОЂЕЊА МАРШАЛА ТИТА

У вези објаве, коју смо донели у броју 5 о издању ових пригодних марака, доносимо слике свих марака из те серије и допуну описа слике и података о маркама. Марке су израђене на белом кредастом папиру у швајцарском заводу за израду марака у La Chaux-de-Fonds код Курвоазије-а, у табацима од 12 комада марака, са оквир зупчањем 11 $\frac{1}{2}$. Све су вредности облика усправног правоугаоника, али различите величине слика: од 15 д. 22 : 33 $\frac{3}{4}$ мм, од 28

су израђене на обичном белом папиру у Заводу за израду новчаница у Београду у табацима од 90 (10 × 9) марака, са чешљ. зупчањем 12 $\frac{1}{2}$. Слика облика усправног правоугаоника величине 26 : 33 мм. Величина издања 1.000.000 комада.

ПУШТЕНА ЈЕ У ПРОМЕТ ЗАДЊА ВРЕДНОТА ДОПУНСКЕ ПОРТО СЕРИЈЕ У ПРОМЕЊЕНОЈ БОЈИ

Почетком овог месеца пуштена је у промет вреднота порто марака од 1.— дин. тамносмеђе боје, са истим цртежем (петокрака и буктиње) као и остале марке из

д. 27 $\frac{1}{2}$: 30 $\frac{1}{2}$ мм и од 50 д. 22 $\frac{1}{2}$: 34 мм. Натписи на маркама: од 15 и 50 д. „ЈУГОСЛАВИЈА” у вертикалном низу са десне стране слике, а „ЈУГОСЛАВИЈА” у хоризонталном реду испод слике; на вредности од 28 д. у самој слици у хоризонталним редовима изнад и испод Маршалове слике. Величина издања: од 15 д. 270.000, од 28 д. 170.000, од 50 д. 70.000 ком.

ПРИГОДНА МАРКА ЗА „ДЕЧЈУ НЕДЕЉУ”

И решење о издању ове марке донели смо у прошлом броју нашег листа, сада доносимо њену слику и друге податке. Марке

ове серије. — Овом марком постала је комплетна предвиђена допунска порто серија у измењеним бојама и новим вреднотама.

НОВА МАРКА ОД 8 ДИНАРА ИЗ СЕРИЈЕ „ПРИВРЕДА”

Почетком месеца јуна пуштена је у промет нова вреднота од 8.— динара плавосиве боје са цртежем досадашње марке од 7.— динара (рударство). Начин израде, као и зупчање у свему се подудара са ранијим издањима.

ОСОБЕНОСТИ НА МАРКАМА ФНРЈ СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ СА ЦИГАРЕТОМ

Друг Боривоје Илић, члан подружнице „Л. Кошир” приказао нам је једну марку од 1.50 д. са сликом Светозара Марковића (бр. 165) са грешком од једне беле линије дужине око 1½ мм, која иде од уста на ниже, тако да изгледа као да је у устима цигарета. Место ове марке у табаку није утврђено, као ни то, да ли је грешка случајна или типична. Приказани примерак је неупотребљен.

Б. М.

ДВОЈНИ ПРЕТИСАК НА МАРЦИ ОД 20 ДИНАРА

Друг Цв. Стефановић из Београда поднео нам је ради приказа неупотребљену марку од 20 д. са претиском „FNR JUGOSLAVIJA” (бр. 246), на којој је двоструки пре-

тисак, од којих је један редован, а други изврнут и јако померен у вертикалном правцу, а и на десну страну мање, те су слова „FNRJ” испала изван слике.

А. П.

ПОМЕРЕНО ЗУПЧАЊЕ НА МАРЦИ ОД 20 ОКТОБРА 1945

Друг Драг. Раичевић из Београда приказао нам је један пар пригодних марака у спомен прве годишњице ослобођења Београда (бр. 135), од којих је једна, лева нормалних димензија, а код десне је десни вертикални ред зубаца померен за 4 мм. на десно, те је та марка за толико шири од нор-

малних марака. Пошто је десни бели руб те марке шири него међупростор између марака, значи да је она из крајњег вертикалног реда марака у табаку.

А. П.

ПОМЕРЕН ПРЕТИСАК НА МАРЦИ ОД 20 ДИНАРА

Друг Цветко Стефановић приказао нам је један пар неупотребљених марака од 20 дин. са претиском „FNR JUGOSLAVIJA”

(бр. 246) са претиском помереним на десно за 9 мм., тако да се од претисака види на свакој марци: са леве стране само „VIJA”, у средини је вертикални низ слова „FNR” и од њега даље у десно „JUGOSLA”.

НЕГАТИВАН ОТИСАК СЛИКЕ НА ПОЛЕЋИНИ МАРКЕ

Друг Б. Мрђа, члан подружнице „Л. Кошир”, приказао нам је један леп примерак негативног отиска слике на полећини марке, вредности од 3 д. из серије са привредним мотивима I издања (бр. 271). Са овако ја-

сним отисцима слике на полећини нађен је један цео табак, али отисци нису потпуни на свакој марци, већ на неким само лева или десна половина или разни неправилни делови. Приказан примерак је неупотребљен.

Б. М.

НОВЕ МАРКЕ СТТ-ВУЈА

Поводом прославе 60 годишњице рођења Маршала Тита и управа пошта у СТТ-ВУЈА издала је нове пригодне марке са истим сликама као и оне за ФНРЈ, само са до-

датком на сликама, iznad Maršalovih slika, „STT“ sa leve i „VUJA“ sa desne strane slike. I ove su marke izrađene kod

Kurvoaziје-a, te i za njih важе сви они подаци о маркама истог издања за ФНРЈ. Величина издања нам је још непозната.

Наше ЦЕЛИШЕ

ДОПИСНИЦА СА ПРОПАГАНДНИМ НАТПИСОМ

U martu 1952 g. puštene su u tečaj redovne dopisnice od 2 din., koje su sada u tečaju, sa propagandnim natpisom „Vlađajte / prihranke pri banki / Komunalna banka / (prej Mestna hranilnica) / Ljubljana“ i sa slikom zgrade komunalne banke iznad natpisa. Sve je to otštampano na levom praznom prostoru adresne strane u smeđe-opekastoj boji. Izdato 100.000 komada.

КОВЕРТЕ ЗА УНУТРАШЊИ САОБРАЋАЈ С ПРИГОДНИМ НАТПИСИМА

Prema „Novoj Filateliji“ 24. III. 1952 pušteno je u tečaj 5 koverata za unutrašnji saobraćaj, samo sa vrednosnom oznakom — slikom Maršala Tita, — sa raznim propagandnim natpisima i slikama u levom kraju adresne strane:

1) Za propagandu filatelije: pod slikom marke sa lupom i pinsetom je natpis „Zbirajte / znamke! / Izdelane so / po osnut-

kih / priznanih umetnikov“. Natpis i slika u smeđe-jorgovanastoj boji. Veličina izdanja 20.000 komada.

2) Sa natpisom „Znižali smo naročnino za avtomatski telefon na din. 200.—! Pohitite s prošnjo za telefon!“ Zelena boja. Veličina izdanja 20.000 komada.

3) Pod slikom telefonskog aparata natpis „Telefon v svako hišo! Instalacijska taksa je znižena in plačate jo lahko v obrokih!“ Boja čokoladasta. Veličina izdanja 20.000 komada.

4) Pod slikom obrasca za telegram je natpis u maslinastoj boji „Telegrafske čestitke so najsodobnejše. Zato je znižana tarifa za čestitke in sožalj ana din. 40.—“. Veličina izdanja 20.000 komada.

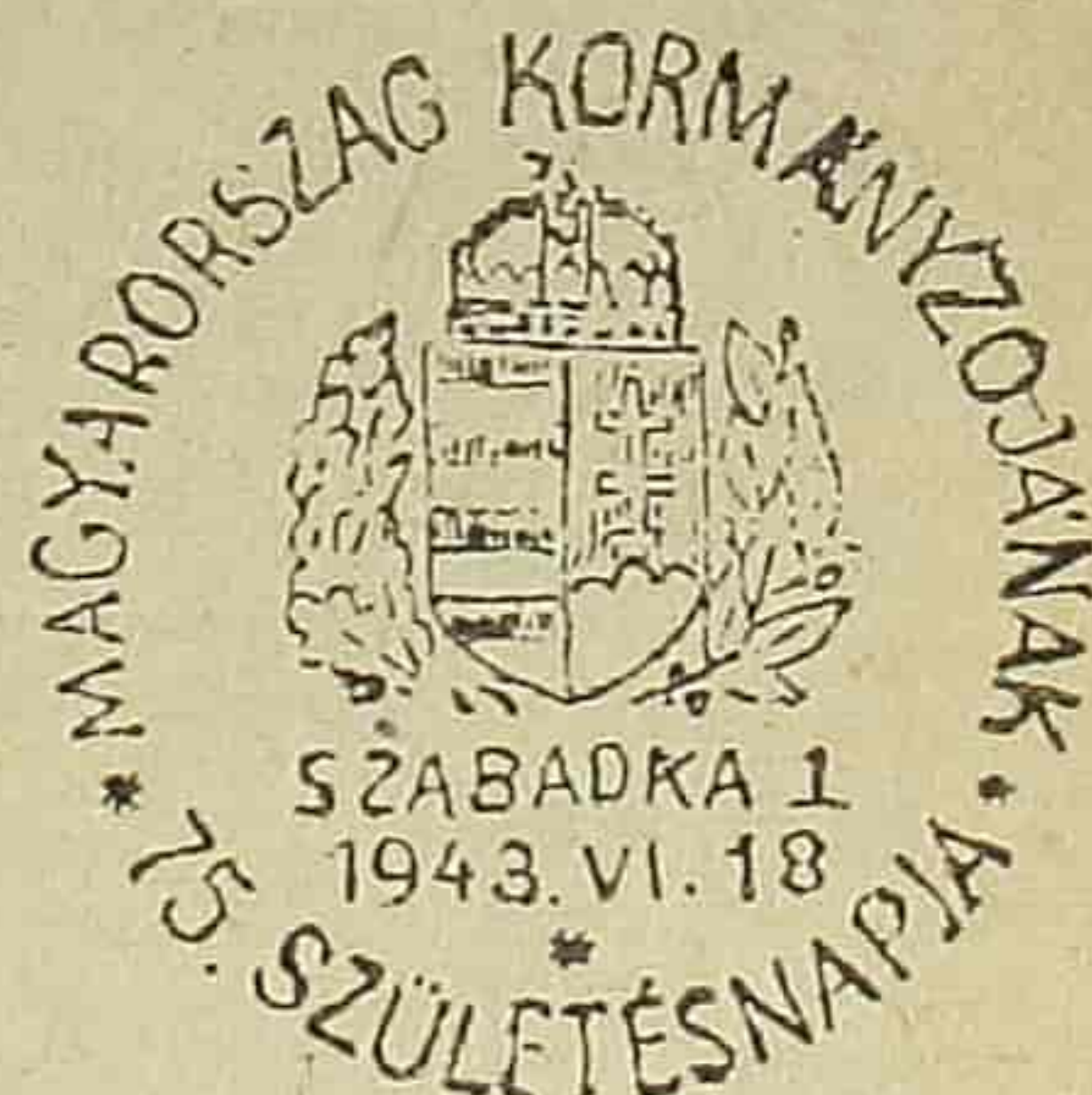
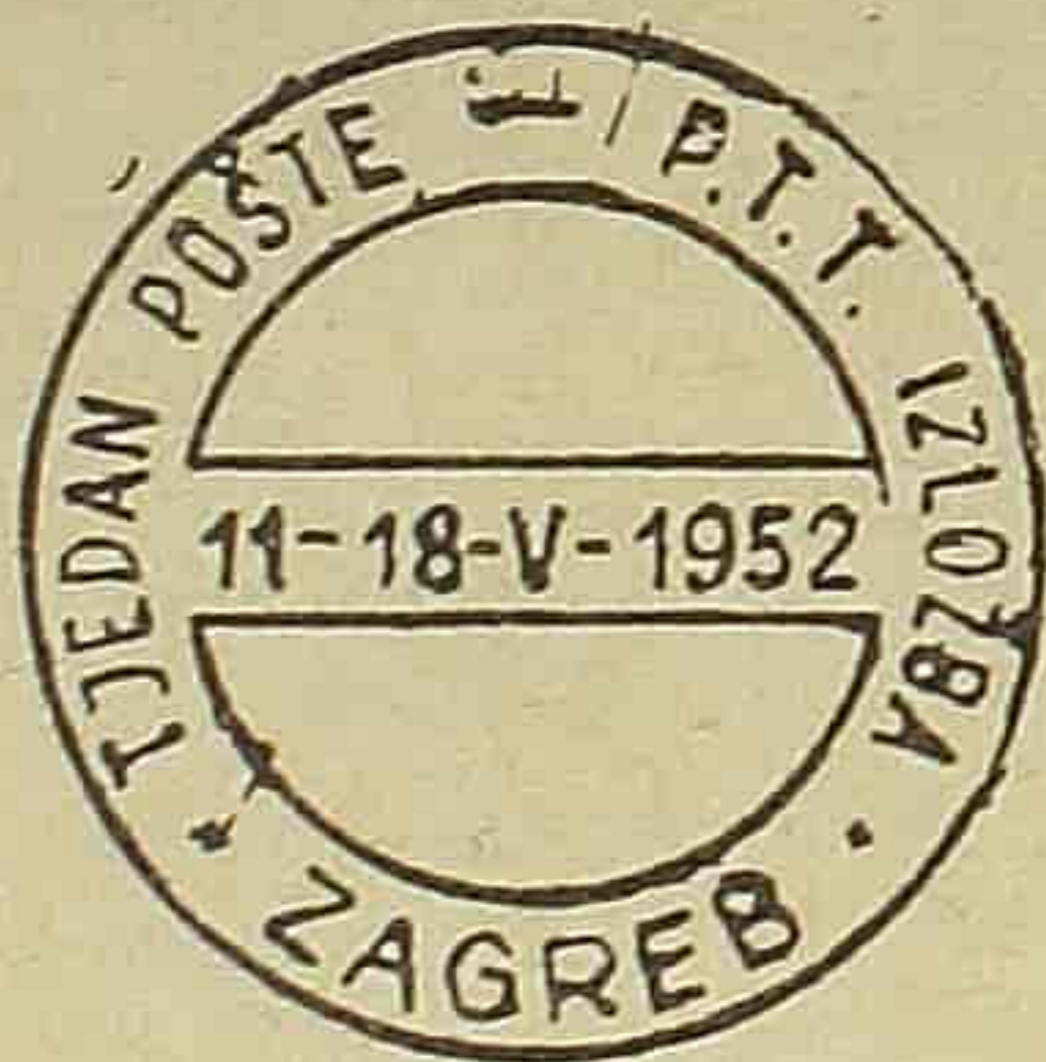
5) Sa natpisom u svetlo-plavoj boji „Prej 70.— din., sedaj 30.— din. Znižali smo pristojbine za telefonske pogovore v pasu do 10 km“. Veličina izdanja 20.000 komada.

Natpise je izradio Franc Pipan, crteže Herman Vrečko. Štampano u Gorenjskoj tiskarni u Kranju.

ПРИГОДНИ ЖИГОВИ

PRIGODNI ŽIGOVI ZA VREME „NEDELJE POŠTE”

U 5. broju našeg lista doneli smo rešenja o upotrebi prigodnih žigova za vreme „Nedelje pošte”, a sada dajemo slike tih žigova za Skoplje, Ljubljanu i Zagreb.

PRIGODNI ŽIGOVI IZ VREMENA OKUPACIJE

Zahvaljujući drugovima. Inž. Cvetku Joanoviću i Sabo Zoltanu došli smo do prigodnih žigova upotrebljenih za vreme mađarske okupacije Bačke, koji do sada nisu bili poznati:

1) NOVI SAD. 30. IV. 1942.

Okrugao prstenast žig veličine prečnika 34½ mm, sa spoljnim okvirom dvostrukim.

2) SUBOTICA. 18. IV. 1943.

Okrugao žig, bez okvira, sa natpisom u krugu „MAGYARORSZÁG KORMÁNYZÓJÁNAK / 75. SZÜLETÉSNAPIJA” (znači: 75. godišnjica rođenja mađarskog namesnika). U sredini žiga je mađarski grb, a ispod njega ime pošte SZABADKA 1 i datum.

Говедо МАРКЕ

SKRACENICE ZA NAZIVE BOJA: crv. = crvena, pl. = plava, zel. = zelena, ljub. = ljubičasta, sm. = smeđa, jorg. = jorgovanasta, lilasta, otv. = otvorena, jasna.

AUSTRALIJA

1) 19. III. 1952. Dopunske vrednosti serije franko-maraka u tečaju: 11½ d. pl. sa slikom kralja Đorđa VI u novom okviru i 21½ d. smeđa sa glavom urođenika.

2) 7. IV. 1952. Promena boje kod franko marke 61½ d. zelena na mesto mrke.

AFRIKA JUŽNA

21. I. 1952. Nov tip franko marke od 1 d., izdate u martu 1951., sa novim velikim pretiskom za službene marke: s leve strane OFFISIEEL, s desne OFFICIAL: A) s natpisom »SOUTH AFRICA«, — B) s natpisom »SUID-AFRIKA«; boja obe crv. i crna.

BRAZILIJA

10. III. 1952. Spomen marka o 5-stogodišnjici rođenja kraljice Izabele Katolikinje, sa slikom slavljenice: 3.80 C. pl.

VATIKAN

III. 1952. Provizorna franko marka, izrađena od marke iz 1949, sa slikom crpve, sa pretiskom »L. 12« i sa poništenom starom vrednošću u crvenoj boji: 12 L. / 13 L. zel.

VIRDINSKA OSTRVA

15. IV. 1952. Izdanje redovnih franko-maraka sa raznim slikama i sa slikom kralja Đorđa VI u ovalu: 1 c. siva (svetionik Sombrero), 2 c. zel. (karta Jost van Dika), 3 c. sm. i crna (gajenje ovaca), 4 c. crv. (karta Anegade), 5 c. crna i ljub. (gajenje govoda), 8 c. pl. (karta Gorde), 12 c. ljub. (karta Tortole), 24 c. sm. (grb uprave), 60 c. pl. i zel. (ostrvo Chest), 120 D. pl. i crna (kanal Francis Drake), 2.40 D. sm. i zel. (put), 4.80 D. crv. i pl. (karta Virdinskih ostrva).

GVINEJA ŠP.

10. III. 1952. Franko marke iz serije u tečaju, sa slikom igrača »tam-tam«-a: 5 c. crv.-sm., 50 c. zel.-crna i 5 P. pl.-ljub.

IZRAEL

1) 13. IV. 1952. Marke za vazдушnu poštu o nacionalnoj izložbi u Haifi (13.—17. IV.): 100 pr. pl. i siva (avion iznad zaliva Haife) i 120 pr. crno-pl. i siva (avion iznad planine Karmela).

2) IV. 1952. Nove vrednosti franko-maraka iz serije »Jevrejski novci«: 20 pr. ner., 35 pr. zel., 40 pr. sm., 45 pr. ljub., 60 pr. crv. i 85 pr. pl.

3) 29. IV. 1952, o 4. godišnjici izraelske države, sa slikama bojnih polja u borbi za nezavisnost: 30 pr. sm. i jorg. (Yad Mordecial), 60 pr. zel. i pl. (Degania), 110 pr. siva i crv. (Safed).

INDONEZIJA

III. 1952. Porto marka za dopunu serije u tečaju: 20 sen. pl. (brojka u krugu).

ITALIJA

22. III. 1952. Prigodna marka za prvu međunarodnu izložbu sportskih maraka u Rimu (19.—30. III.): 25 L. ljub. i sm. (antička statua).

KANADA

1) 1. IV. 1952. Poslednja vrednost nove serije u tečaju: 20 c. pl. i crna (drvena industrija i fabrika papira).

2) 1. IV. 1952. Služb. marka izrađena od marke pod 1) sa crnim pretiskom »G« (skrać. od »Gouvernement«): 20 c. plava i crna.

KENIJA—UGANDA—TANGANJIK

1. IV. 1952. Nove vrednosti i stare sa promenjenim bojama, sa ranim slikama i slikom kralja Đorđa VI u ovalu: 30 c. sm. i ljub., 40 c. pl. i crna.

KOREJA JUŽNA

II. 1952. Nove vrednosti serije u tečaju: 200 wen. crv.-sm. (Buda) i 300 wen. žuto-zel. (hram).

KOSTARIKA

III. 1952. Marke za vazd. poštu prigodom proslave 5. stoleća od rođenja španske kraljice Izabele Katolikinje, sa slikom Kolumbovog broda i, u medaljonu, kraljice Izabele: 15 c. crv., 20 c. žuta, 25 c. pl., 55 c. zel. i 2 C. ljub.

KUBA

1) III. 1952. Provizorna franko marka, izrađena od ranije marke, sada štampane u promenjenoj boji, sa zel. pretiskom nove vrednosti: 10 c./2 c. sm.

2) III. 1952. Provizorne marke za vazd. poštu, štampane u promenjenoj boji i sa pretiskom nove vrednosti i reči »AEREO«: 5 c./2 c. sm. sa plavim pretiskom, 10 c./2 c. sm. sa pl. pretiskom, 25 c./2 c. sm. sa ljub. pretiskom, 50 c./2 c. sm. sa crv. pretiskom i 1 P./2 c. sm. sa pl. pretiskom.

3) III. 1952. Provizorna marka za ekspresna pisma, štampana u promenjenoj boji, sa ljub. pretiskom nove vrednosti i reči »E. ESPECIAL«: 10 c./2 c. sm.

LAOS

1) 13. IV. 1952. Dopunske vrednosti serije franko maraka u tečaju, sa slikom mlade Laoćanke na svima vrednostima: 30 c. pl. i ljub., 80 c. zel.-pl. i zel.-crna, 1.10 P. sm. i crv., 1.90 P. pl. i otv.-pl. i 3 P. jorg. i sm.

2) 13. IV. 1952. Marke za vazd. poštu, sa slikom Laoćanke za razbojem na svima vrednostima: 10 P. pl. i zel., 20 P. sm. i crv. i 30 P. crno-sm. i jorg.

3) 13. IV. 1952. Porto marke sa istom slikom na svim vrednostima — špomenika Vat Sisake-a: 10 c. sm., 20 c. ljub., 50 c. crv., 1 P. zel., 2 P. pl. i 5 P. jorg.

4) 13. IV. 1952. Izdato je 26 blokova, svaki sa jednom markom od onih pod 1), 2) i 3) i iz 1951 g. sa slikom Mekonga — u sredini bloka, zupčani.

LIBIJA

1) 15. IV. 1952. Definitivna serija franko-maraka, sa slikom kralja Idrisa el Senusi: A) u malom formatu: 2 m. žuta, 4 m. siva, 8 m. ner., 10 m. ljub., 20 m. pl. i 25 m. sepija; B) u velikom formatu: 50 m. sm. i pl., 100 m. crna i ruž., 200 m. pl. i ljub. i 500 m. zel. i žuta.

2) 15. IV. 1952. Definitivne porto marke sa istom slikom — arapskim brojkama: 2 m. sm., 5 m. zel., 10 m. cev. i 50 m. pl.

MADARSKA

1) Za marke za vazd. poštu objavljene u prošlom broju pod 2), pogrešno su, krivicom mađarske pošt. uprave, navedene boje; one su stvarno: 20 f. zel. i crno-pl., 30 f. zel. i crno-pl., 40 f. sm., crna i žuta,

50 f. ner. i crno-sm., 60 f. cro., jorg. i crna, 70 f. crv., crno-sm. i ruž., 80 f. masl., crno-sm. i žuta, 1 F. crno-pl. i sm.-crv., 1.40 F. siva, pl.-zel. i sm. crv., 1.60 F. sm.-crv., pl. i siva, 2.50 F. ljub. i crna.

2) I za marke pod 3) u prošlom broju, izdate za »Praznik slobode«, bile su netačno navedene boje, koje treba da budu: 20 f. zel., 30 f. ljub., 50 f. zel.-crna, 60 f. sm., 1 F. pl.-ljub. i 15.0 F. tamno-smeđa.

MAKAO

III. 1952. Nova serija porto-maraka, sve sa istom slikom — brojkama: 1 a. zel., pl. i crv., 3 a. ner., sm. i crv., 5 a. zel., pl. i crv., 10 a. siva, crna i crv., 30 a. ljub., pl. i crv., 1 P. ljub., sm. i crv.

MAROKO

8. III. 1952, o marokanskom »Danu marke« i 30-godišnjici pustanja u tečaj prve marokanske marke za vazd. poštu, marka za vazd. poštu sa doplatom, sa slikom aviona iznad jednog dela Maroka i sa reprodukcijom marke za vazd. poštu iz 1922 g.: 15+5 F. sm. i pl.

NEMAČKA ZAP.

1) 15. IV. 1952. Spomen marka o 5. stoletnici od rođenja Leonarda de Vinči: 5 pf. crv., sm. i pl. (sa slikom Đokonde).

2) 16. IV. 1952. Poslednje vrednosti franko-maraka iz serije sa brojkama: 80 pf. crv. i 90 pf. zel.-žuta.

NEMAČKA (BERLIN ZAP.)

26. III. 1952. Spomen marka o 125-godišnjici od smrti Ljudevita Betovena (16. XII. 1770.—26. III. 1827): 30 pf. pl. (Betovenova maska).

NEMAČKA IST.

III. 1952. Spomen marke o 125-godišnjici od Betovenove smrti: 12 pf. jasno i tamno-pl. (slika Betovenova s lica) i 24 pf. siva i sm. (Betovenova slika s profila).

PANAMA

III. 1952. Provizorne marke za vazd. poštu, izrađene od maraka iz 1943—49 g., sa crv. pretiscima novih vrednosti i reči »AEREO / 1952« i sa poništenom starom vrednošću: V/0.02 na 10 c. pl. i crna, V/0.05 na 10 c. pl. i crna, B1.00 na 5 B. tamno-plava.

PARAGUAI

1) II. 1952. Spomen marke, sve sa istom slikom Kolumbovog svetionika: 2 c. crv., 5 c. pl., 10 c. ruž., 15 c. pl., 20 c. jorg., 50 c. ner. i 1 G. zel.

2) II. 1952. marke za vazd. poštu u čast Hr. Kolumba, sa slikom čivota sa Kolumbovim moštima na svima markama i sa natpisom »CORREO AEREO«: 10 c. pl., 20 c. zel., 30 c. jorg., 40 c. crvenk., 50 c. sm., 1 G. pl., 2 G. ner. i 5 G. ljub.-crv.

POLJSKA

1) 8. III. 1952, o međunarodnom danu žena u Varšavi, sa slikom radnice i majke s detetom: 1.20 Z. crv.

2) 28. III. 1952, o petoj godišnjici smrti generala Valtera Svjerževskog, sa njegovom slikom: 90 gr. plava.

3) 8. III. 1952, za međunarodni dan žena, dobrotvorna marka sa doplatkom, sa slikom kao pod 1): 42+15 gr. sm.

4) 28. III. 1952, istim povodom i sa istom slikom kao pod 2), sa doplatkom: 45+15 gr. ljub.-sm.

PORTUGALIJA

4. IV. 1952, o trogodišnjici N. A. T. O. (Organizacije Sev. Atl. Pakta), sa slikom zemaljskog globa, kotve i goluba: 1 E. tamno-pl./jasno zel. i 3.50 E. pl./siva.

RUMUNIJA

1) I. 1952. Nove vrednosti propagandnih maraka za petogodišnji plan: 4 L. sm.-žuta (čeličana), 6 L. pl. (kanal Dunav—Crno more) i 8 L. sm. (umetnik-slikar).

2) I. 1952. Druga i poslednja vrednost propagandne serije za vazd. poštu za petogod. plan, sa slikom iz agrikulture: 30 L. tamno-zel.

3) II. 1952. Četvrta vrednost spomen-serije o stogodišnjici od rođenja rumunskog spisatelja Jeana Lucasa Garagiale, sa slikom slavljnika: 55 b./11 L. zel.

RUSIJA

- 1) 3. III. 1952, za zimske sportove: 40 k. crv., zel. i pl. (klizač na ledu) i 60 k. sm., crv. i žuta (skijaši).
- 2) 3. III. 1952, u spomen paleontologa i biologa Kovalevskog: 40 k. crna i žuta.
- 3) 4. III. 1952, o stogodišnjici smrti N. V. Gogolja: 40 k. sm./zel. (Gogoljev portret u okviru i Taras Buliba sa ilustracije njegove knjige), 60 k. sm., crv. i pl. (Gogolj u Ukrajini) i 1 R. zel., žuta i pl. (Gogolj i Ukrajinci).

S. A. D.

4. IV. 1952, u čast N. A. T. O. (North Atlantic Treaty Organisation): 3 c. ljub. (alegorična slika).

SALVADOR

- 1) II. 1952, o 2. i 4. godišnjici revolucija iz 1948 i 1950 g., sa slikom lovorovog venca i ustava na svima markama: 1 c. zel.-žuta, 2 c. jorg. i zel., 5 c. ruž. i zel., 10 c. žuta i zel., 20 c. zel. i 1 C. crv. i zel.
- 2) II. 1952, istim povodom kao pod 1), marke za vazd. poštu, sa slikom salvadorske zastave i ustava: 10 c. pl., 15 c. pm. i pl., 20 c. pl., 25 c. siva i pl., 40 c. ljub. i pl., 1 C. ner. i pl.

SARSKA OBLAST

- 1) 29. III. 1952, za sarski »Dan marke«, prigodna marka sa doplatkom, sa slikom pismonoše na konju: 20+10 F. pl.-crna.
- 2) 29. III. 1952, Marke sa doplatkom u korist sarske ekipe za olimpijske igre 1952: 15+5 F. tamno-zel. (lučonoša), 30+5 F. tamno-pl. (zemaljski glob i ruka sa lovorovom grančicom).

TRST

22. III. 1952, Italijanska marka za međunarodnu izložbu sportskih maraka u Rimu, sa pretiskom AMG-FTT: 25 L. ljub. i sm.

TUNIS

25. III. 1952, Nova vrednost franko-maraka u tečaju: 3 F. mrko-ner.

URUGVAJ

- III. 1952, Nove vrednosti serije maraka za vazd. poštu u tečaju, sa slikom četvoromotora: 21 c. ljub. i 1.08 P. smeđa.

FILIPINI

17. III. 1952, Prva vrednost iz serije maraka u spomen slavnih Filipinaca, sa slikom Marcella H. Del Pilar-a, pravnik i novinara: 5 c. crv.

HOLANDIJA

- 1) 16. IV. 1952, o 50-godišnjici otvorenja državnih rudnika uglja u Limburgu, sa slikom минера pri radu: 10 c. pl.-siva.
- 2) 1. V. 1952, Dobrotvorne marke s doplatkom, sa slikama različitog cveća: 2+2 c. crv. i ruž., 5+3 c. zel. i žuta, 6+4 c. ruž. i crv., 10+5 c. žuta i pl., 20+5 c. svetlo i tamno-plava.

ČEHOSLOVAČKA

- 1) 12. III. 1952, za međunarodni dan žena, sa slikom radnice i seljanke: 1.50 Kč. plava
- 2) 21. III. 1952, za međunarodnu nedelju omladine: 1.50 Kč. pl. (mladi skauti), 2 Kč. masl. (planiglob i ispred njega glave omladinaca) i 3 Kč. ljub. (kao ona od 1.50 Kč.).
- 3) 22. III. 1952, o stogodišnjici od rođenja Otokara Ševčíka, violinista i profesora muzike, sa slikom slavjenika: 2 Kč. sm.-ljub. i 3 Kč. crv.-ljub.
- 4) 28. III. 1952, o 360. godini od rođenja Jana Amosa Komenskog: 1.50 Kč. ljub. i 11 Kč. plava

ИЗ САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

ПОДРУЖНИЦАМА И ПОВЕРЕНИШТВИМА С. Ф. С. И ПРЕТПЛАТНИЦИМА „ФИЛАТЕЛИСТЕ“

Према закључцима IV редовне годишње скупштине С. Ф. С., отштампаним у броју 4 „Филателисте“, на страни 84, СВАКИ РЕДОВАН ЧЛАН ОБАВЕЗАН ЈЕ ДА ПРИМА ЧАСОПИС „ФИЛАТЕЛИСТУ“. Изузимају се само они чланови, који живе у једној кућној заједници и који су везани родбинским везама (супружници, родитељи са синовима и кћерима); од такве заједнице може само један члан да прима лист. Омладинцима је остављено на вољу, да ли ће примати лист или не. Свакако, и они би требали да га примају, јер је то једина наша стручна филателистичка литература.

Неке подружнице до сада нису примале ни по један примерак за своје књижнице!

Многе подружнице и повереништва, и ако позвани расписом Савеза, нису до данас послали требовања за часопис према бројном стању својих чланова, састављена на основи пом. закључка скупштине. Ради тога им се лист шаље према последњем

бројном стању својих чланова, састављена тачно одговарати бројном стању и потребама чланства, али ће сада подружнице и повереништва, наплаћујући унапред претплату за лист, бити принуђени да траже број примерака часописа према стварној потреби. ПРИ СВАКОЈ ПРОМЕНИ БРОЈНОГ СТАЊА ЧЛАНСТВА МЕЊАЋЕ СЕ И БРОЈ ПОТРЕБНИХ ПРИМЕРАКА ЧАСОПИСА, ПА РАДИ ТОГА ТРЕБА УРЕДНИШТВО О ПРОМЕНАМА РЕДОВНО ОБАВЕШТАВАТИ.

У послате примерке броја 5 послати су и примерци оних чланова, који су до сада примали лист на своју личну адресу, као и оних који их примају бесплатно за 1952 годину, — као добитници на лутрији. Савеза.

Да бисмо олакшали подружницама, које имају чланова ван седишта подружнице, таквим члановима можемо слати лист непосредно на њихову адресу, САМО ПОДРУЖНИЦЕ ТРЕБА ЗА ЊИХ ДА ПОШЉУ ТАЧНЕ АДРЕСЕ. — Лист се може слати непосредно и оним члановима из седишта подружнице, који за то изјаве жељу.

Уредништво свакој подружници и повереништву шаље уз сваку пошиљку и чек, уплатницу, на којој је оловком написано стање дуга закључно са тим бројем, који се тада шаље. Подружнице и повереништва треба прикупљену претплату одмах да пошљу.

И појединачним претплатницима шаљу се чек, уплатнице, чим износ дуга пређе 100 динара. Кад се не одазову овој опомени и не пошљу дужну претплату, биће још једанпут опоменути, а затим ће се предузети и друге мере према неуредним платишама.

Сви они, који имају какве несавладљиве оправдајуће сметње, треба о томе одмах да известе Уредништво.

Отказ јављати благовремено, и том приликом послати и сву дужну претплату. Непоштено је отселити се из једног места, а не известити промену, нити исплатити дужну претплату.

Све промене адреса, како код појединаца, тако и код подружница и повереништва (н. пр. при промени локала или при промени лица на које се лист шаље) треба одмах доставити Уредништву.

Ако ко не прими неки број листа пре но што добије наредни, треба одмах да га ургира. Не учини ли то у року од 10 дана после пријема наредног броја, неће му се тражење уважити; тада ће морати платити и вредност поново послатог листа и поштарину. Ово важи и за подружнице и за повереништва. Увек треба најпре провести контролу код своје поште!

СВУ ПРЕПИСКУ, КОЈА СЕ ОДНОСИ НА ЛИСТ, ТРЕБА СЛАТИ НЕПОСРЕДНО НА АДРЕСУ УРЕДНИШТВА: УЛИЦА ВОЈВОДЕ ДРАГОМИРА БР. 25.

СВЕ НОВЧАНЕ ПОШИЉКЕ ЗА ЛИСТ СЛАТИ НА ТЕК. РАЧУН УРЕДНИШТВА КОД НАРОДНЕ БАНКЕ — БЕОГРАД: 104—903317. На полеђини за саопштење увек написати зашта се новац шаље.

СВИМА НАШИМ ЧИТАОЦИМА!

Уредништву је много стало до тога да лист по садржини што боље задовољи све читаоце и да сви читаоци, ма и у најмањој мери, сарађују на уређивању листа. Ако не могу писати чланке, могу притећи добрим предлозима и саветима. Ради тога се обраћамо свима читаоцима, а нарочито подружницама и повереништвима, — кад већ до сада то нису хтели сами да учине, — да нам сад даду ове податке: 1) која подручја из филателије најрадије читају; — 2) да ли и које чланке у нашем листу сматрају за непотребне и зашто; — 3) да ли имају какве жеље или сугестије у вези с нашим листом; — сем тога треба сваки да каже: своју ближу адресу; којој подружници — повереништву припада; од када се бави филателијом; да ли прима који други југословенски или страни часопис.

Одговоре на постављена питања треба слати или непосредно Уредништву (Војво-

де Драгомира 25) или преко својих подружница — повереништва, а ова би их затим сређене достављала Уредништву.

Добивене одговоре Редакциони одбор ће проучити и настојаће да оправданим жељама и предлозима корисним за све филателисте изиђе у сусрет.

РАЗМЕНА МАРАКА

У свим земљама постоје кружне размене марака, које организују или трговине по систему сличном као што је и код нас. Постоје и кружне размене између разних земаља, — што код нас није уведено с обзиром на постојећу уредбу о размени марака са иностранством. Као што се зна, Савез филателиста Србије, још у почетку свога оснивања, правилно је основао Секцију за размену марака. Секција се трудила да одговори своме задатку; повезала је све филателисте на територији Савеза и тако је створила спону између великих филателистичких центара и малих забачених места. На тај начин пружила је сваком члану сваковрстан материјал и дала могућности филателистима да попуњавају своје збирке. Дакле, Секција је учинила све, да би својим члановима прибавила користи.

Но, у последње време искрсла је једна појава, која баца ружну слику на извесне чланове, који злоупотребљавају поверење и, формално, пљачкају туђе свеске. Они то раде подмукло, далеко од власника свеске и, користећи се његовом отсутношћу, узимају боље марке, а на њихово место стављају безвредне. Ово је најординарнија крађа! Сматрам да велика одговорност за ово пада и на руководиоце размене по неким подружницама, јер нису довољно опрезни и не штите како треба имовину савезних чланова. У будуће треба појачати контролу! Кривци ће бити пронађени и скупо ће платити своју непоштену праксу. Могу рећи да су предузете извесне мере, које ће донети добре резултате, а кривци ће бити јавно жигосани пред чланством.

Да се побољша рад ове Секције, потребна је већа експедитивност. Нису усамљени случајеви да руководиоци размене држе пошиљке месецима, док их друге подружнице узалуд чекају. Обрачуни се такође на време не шаљу. Ово неки чине намерно из више разлога, који ће се сада још прећутати; али је једно тачно да они оваквим радом коче правилан рад Секције. Ово се све може отклонити, ако се надзорни одбори подружница више заинтересују за ажурност својих руководилаца размене и, уколико ко не одговара повереној му дужности, предложити га за смену.

На крају се још напомиње да треба упорно радити на томе да чланови дају свеске са материјалом, који по квалитету и реалној вредности одговара свакоме, а не трпати безвредне ствари (количинке), којима није место у свескама, јер никога не интересују.

Не дозволите да због рђавог рада појединаца трпи целокупно чланство! **Т. Деља**

GODIŠNJA SKUPŠTINA PODRUŽNICE „AVALA”

Održana 6. III. u društvenim prostorijama u Balkanskoj ul. br. 43.

Po izvršenom otvaranju skupštine, pozdravu prisutnog predsednika S. F. J. Ing. Ž. Đorđevića, počasnog predsednika S. F. S. ing. A. Petrovića i delegata S. F. S. N. Pavlovića, izabrano je radno predsedništvo, zapisničar i overači zapisnika. Posle toga pročitani su izveštaji o radu Upravnog odbora, blagajnika, Nadzornog odbora i Suda časti. U diskusiji po ovim izveštajima naročito je istican rad sekretara i blagajnika, a pohvaljen je rad i cele uprave, te je na kraju data razrešnica staroj upravi. Dok je radio kandidacioni odbor, održao je član podružnice M. Gavrilović vrlo lep referat o Prvoj posleratnoj jugoslovenskoj izložbi u Beogradu. Usvojeni su predlozi: da članarina u ovoj godini ostane ista; da se za revnosan i iskren rad u podružnici nagrade novčanom nagradama i markama blagajnik Radenković i sekretar Mandić, a da se za rad pri doobi maraka dodeli jednokratna nagrada M. Gavriloviću.

Po predlogu kandidacionog odbora u upravu su jednoglasno izabrani:

U Upravni odbor: Velimir Cizel, Dragoljub Raičević, Ljubivoje Ilić, Vojin Mandić, Dragoslav Radenković, ing. Branko Mazalović, Milan Gavrilović, Dragiša Marković i Refik Kravić.

U Nadzorni odbor: Velibor Pešić, Jovan Predić i Dušan Dimitrijević.

U Sud časti: ing. Živko Miletić, Aleksandar Anđelić i Živko Popović.

GODIŠNJA SKUPŠTINA PODRUŽNICE „VRAČAR”

Održana 7. III. 1952.

Skupštinu je otvorio ppretsednik B. Novaković pozdravivši predsednika S. F. J. i S. F. S., ing. Ž. Đorđevića, počasnog predsednika S. F. S. ing. A. Petrovića, delegata S. F. S. T. Delju i D. Radenkovića, i predloživši dnevni red, radno predsedništvo, zapisničara i overače zapisnika, što je sve primljeno od skupštine. Posle pročitanih izveštaja o radu Podružnice u prošloj godini: Upravnog odbora, blagajnika, Nadzornog odbora i Suda časti i posle diskusije o njima, data je razrešnica staroj upravi. Po predlogu člana Dr. A. Badera izabran je za počasnog člana podružnice drug Živa Đorđević. Zatim je usvojen plan rada za iduću godinu: 1) Omasovljenje članstva, prvenstveno iz redova omladine; 2) Kolektivno učešće i pomoć izložbi S. F. J.; 3) Priređivanje jedne smotre maraka; 4) Preuzimanje patronata nad više razreda osnovnih i srednjih škola radi omasovljenja filatelije; 5) Svaki red. član da otkupi bar po jednu svesku za poklon omladini; 6) Predlog skupštini S. F. S. da svi redovni članovi obavezno uzimaju »Filatelistu«; 7) Vršiti agitaciju za saradnju na našem listu; 8) Redovno održavanje tombola, predavanja i dr.; 9) Brinuti se o nabavci prigodnih maraka, žigova i sveg filatel. materijala.

Po predlogu kandidacionog odbora izabrani su u novu upravu:

U Upravni odbor: Božidar Pašković, Miloš Arandelović, Dušan Martić, Dimitrije Janićijević, Momčilo Šaponjić, Vladimir Šivert, Lazar Jović, Miodrag Pačević, Branislav Novaković, Mihailo Trajković, Slavko Čolić, Dr. Artur Bader i Ilija Pavićević.

U Nadzorni odbor: Klement Ramadanović, Stevan Čolović i Miodrag Arandelović.

U Sud časti: Dr. Mileta Magarašević, Janko Martinović i Vojislav Arandelović.

GODIŠNJA SKUPŠTINA PODRUŽNICE „EVŽEN DEROKO”

Održana 14. III. 1952.

Predsednik otvara skupštinu i pozdravlja delegata Saveza. Po želji članstva skupštine Upravni odbor ostaje kao radno predsedništvo, a izabrani su zapisničar i overači zapisnika. Zatim su pročitani izveštaji Upravnog odbora, blagajnika, Nadzornog odbora i Suda časti, pa je nastala diskusija, posle koje je data razrešnica staroj upravi, a izabrana nova uprava — prema predlogu kandidacionog odbora:

U Upravni odbor: za predsednika Dragoslav Stevanović, za I. p.-predsednika Vlad. Stanković, pa II.

p.-predsednika Mirko Habdija, za I. sekr. Dr. Slavko Emslinger, za II. sekr. Aleksandar Đorđević, za I. blag. Siniša Ostojić, za II. blag. Milan Ilić, za knjižničara Dragoljub Teodosijević, za referenta za filat. nabavke Milana Markovića, za ruk. un. razmene Jovana Veličkovića, za kulturno-propagandnu sekciju:

U Nadzorni odbor: Miloš Ilić, Zika Jovanović i Joca Nikola Buljagić, Rista Aćimović i Branislav Pečornik. Jovanović.

U Sud časti: Momir Paradanin, Nedeljko Jeftić i Inž. Bora Đuričić.

GODIŠNJA SKUPŠTINA PODRUŽNICE S. F. S. U BELOJ CRKVI

Održana 10. II. 1952 u lokalu podružnice u ul. 1. oktobar br. 84.

Radom skupštine je po želji članstva rukovodio je E. Arhangelški, a izabrani su zapisničar i overači zapisnika. Posle izveštaja o radu Upravnog odbora, blagajnika, Nadzornog odbora i Suda časti vođena je diskusija po tim izveštajima, pa je data razrešnica staroj upravi. Po 8. tački dn. reda o pitanjima i predlozima predlagano je: da se raspravi zašto se škart prodaje po inostranstvu, a ne našim organizovanim filatelistima; da otseljeni članovi iz B. Crkve prevedu u podružnice ili povereništva onoga mesta, gde su sada; da se radi lakšeg finans. poslovanja u podružnici pokupi i podružnički avans za nabavku maraka; da se poveća priloga članova za pokriće troškova i nabavku nameštaja; da se nepodignute marke posle određenog roka izdaju narednom članu po starešinstvu upisa; da se traži od Saveza da uvek šalje i po jednu seriju maraka za podružničku zbirku kako od ranije izdatih, tako i u buduće.

Izabrana nova uprava:

Upravni odbor: za predsednika Evgenije Arhangelški, za potpredsednika Ivan Militarev, za sekretara Jovan Fišer, za I. blag. Nikola Linčevski, za II. blag. Joška Deme, za knjižničara Rajnhard Kosina, za članove uprave: Karolina Mokraček, Ester Arva, Jovan Sivaček, Viljko Jurak i Kornel Bura.

Nadzorni odbor: Mladen Petrović, Đoka Stojković i Milan Šotić.

Sud časti: Rudolf Ber i Branko Panić.

REDOVNA GODIŠNJA SKUPŠTINA PODRUŽNICE S. F. S. U APATINU

Održana 10. II. 1952 u prostorijama Muzičke škole.

Po usvojenom predlogu dnevnog reda i izboru radnog predsedništva, zapisničara i overača zapisnika prešlo se na izveštaje o radu upravnog odbora, blagajnika, Nadzornog odbora i Suda časti, a zatim je otvorena diskusija po njima. Posle toga je data razrešnica staroj upravi. Donesen je zaključak o članovima, koji iz nemarnosti ne poštavaju sastanke u podružnici. U novu upravu izabrani su, po predlogu kandidacione komisije:

U Upravni odbor: Franja Cinkler, Josip Eman, Pavle Dieneš, Josip Fertner, Roza Belt, Josip Tordi, Bela Nad, Marija Sauter i Franja Sabo.

U Nadzorni odbor: Antun Šrajber, Felicitas Aman i Ilona Gersbaher.

U Sud časti: Aleksandar Milić, Jovan Gosajn i Kata Sal.

POK. LJUBISAV NEDELJKOVIĆ

Član podružnice »Vračar« — Beograd, Ljubisav Nedeljković, stari prijatelj filatelije i sakupljač maraka, preminuo je u 55. godini života. — Večan mu pomen!

ОГЛАСИ

Желео бих да мењам авионске и УПУ марке целог света, првенствено нежигосане. Наведите тачно шта можете да понудите од истих за размену као и шта вас интересује. База каталог или по споразуму. Јован Јовановић, Добрачина 54, Београд.

PAŽNJA FILATELISTI!

I. Jugoslovenska izložba maraka

priređiće se

u BEOGRADU

od 14–21 septembra 1952 g.

Slika izložbene marke — Beograd u XVI veku

(Po originalnom bakrorezu)

Rok za prijavu izložaka: 15 VII

Poručite još danas izložbeni prospekt od

Saveza filatelista Jugoslavije

BEOGRAD, pošt. fah 207

ili kod Republičkih filatelističkih saveza